

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, izvolite.
2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.
3 Unakrsno ispituje g. McCloskey: [nastavak]
4 [Tužilac ispituje putem prevodioca]
5 P: Gospodine Ruez, kada smo prekinuli sa radom jučer, upravo smo govorili
6 o brani Petkovci i samo bih želio da osiguram da ukratko... kada ste govorili o
7 prekopavanoj zemlji u Orahovcu i dvije lokacije nazvane Lazete, možete li
8 potvrditi da su kasnije timovi Međunarodnog suda te lokacije ekshumirali i
9 pronašli grobnice?
10 O: Da, apsolutno. Jedna je ekshumirana tokom ljeta 1996., i to je "LZ2",
11 a druga je ekshumirana, ja mislim, tokom ljeta 1998. i obe su zaista primarne
12 grobnice.
13 P: To će biti tema iskaza Dean Manninga jer je on sudski vještak. A neka
14 pitanja u vezi sa platoon na brani Petkovci, koji ste nam pokazali na
15 fotografiji i rekli da ste obavili sondažu, da li je ta lokacija kasnije
16 ekshumirana i da li je potvrđeno postojanje grobnice?
17 O: Da, jeste.
18 P: U redu. A sada da pređemo na sljedeći snimak, mislim da je to 185. To
19 je u stvari ponovo karta i tu je zaokruženo područje Roćević. Možete li nam reći
20 ukratko u čemu je značaj tog područja Roćević?
21 O: To je ponovo jedna lokacija koju smo mi nazvali područje, sjeverno
22 područje, i to je jedna škola za koju smo bili zainteresovani, a ona se nalazi u
23 Roćeviću.
24 P: A zašto je ta škola bila interesantna?
25 O: Zato što smo kasnije saznali, u stvari nakon mog odlaska sa
26 Međunarodnog suda, da je ovo mjesto korišteno kao pritvorni ili zatočenički
27 centar za zatvorenike.
28
29
30

1 P: U redu. Onda ćemo to ostaviti na tome. Vi imate nekoliko fotografija,
2 pa da prvo pogledamo prvu. To je 186 i to izgleda kao škola Petkovci. Možete li
3 nam reći šta je to?

4 O: Ja nemam tu školu na svom ekranu, ali imam to u svojoj zbirci, knjizi.
5 Da li mogu da dobijem to na ekranu? Da, sada imam. Hvala Vam.

6 To je škola u Ročeviću, snimljena s puta, ali mi smo u stvari to
7 zumirali. Ona je na vrh brda i vidi se s puta i to puta koji ide od Zvornika
8 prema Janji.

9 P: U redu. Hvala. Da sada pređemo na 187.

10 O: To je ista ta škola, ali sada straga. I vidi se zaista da je to velika
11 zgrada, koja zaista liči školi Grbavci. I to je zgrada na dva sprata, sa
12 sportskom dvoranom i garderobom.

13 P: U redu. Ali Vi lično niste obavili nikakvu detaljniju istragu u vezi
14 sa ovom školom?

15 O: Ne, nisam. Jer u to vrijeme se samo pretpostavljalo da je ta škola
16 korištena, ali sam za svaki slučaj, ako bi trebalo kasnije, napravio ove
17 fotografije.

18 P: U redu. Idemo onda na sljedeći snimak. Sada se udaljavam od škole. To
19 je karta 188. Vidim da ste ovde Ročević označili žutom bojom, a crvena zvijezda
20 obilježava šta?

21 O: Žuti krug označava lokaciju škole, a crvena zvijezda pokazuje mjesto
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pogubljenja, dakle stratište i lokaciju masovne grobnice u blizini.

2 P: U redu. Da li je to tokom istrage dato ime tom mjestu pogubljenja?

3 O: Jeste. To je "KZ", a to je skraćenica za Kozluk.

4 P: U redu. Da pogledamo u tom slučaju fotografiju 189. Možete li nam prvo
5 reći, ukratko, kako ste identifikovali ovo mjesto, ovu lokaciju koju zovemo
6 Kozluk?

7 O: Pokušat ću da rezimiram način na koji smo mi došli do prvih
8 informacija koje su nas dovele do ovog mjesta. Prvu informaciju smo dobili od
9 nekoga ko nam je rekao da poznaje osobu koja je u izbjegličkom logoru u
10 Njemačkoj. Ta osoba je bila u telefonskom kontaktu sa bivšim komšijama koje su
11 živjele u blizini Kozluka. Ti izvori u Njemačkoj su objasnili detaljno šta znaju
12 o pogubljenju do kojeg je došlo u području jedne jame u blizini Kozluka i tačno
13 su naveli ime te jame, a to je "Feridina jama". To je neka vrsta mjesta gdje se
14 prikupljao šljunak, pa su tako stvarane jame. Na osnovu te informacije, mi smo
15 zatražili snimak iz vazduha tog mjesta i na tom snimku smo vidjeli da je došlo
16 do pomjeranja tla, do prekopavanja, između 5. i 17. jula. Mi smo, međutim, toj
17 lokaciji prišli tek 1998. godine.

18 P: U redu. Možete li nam objasniti ovu fotografiju 189? Kakva je njena
19 veza sa ovim što ste opisali?

20 O: Pa, ovo je fotografija koja je izvučena sa video-snimka napravljenog
21 iz helikoptera 1998. Škola bi bila u našoj pozadini. Gledamo na lokaciju koja
22 označena lijevo na obali rijeke Drine. Suprotna obala rijeke je već teritorija
23 Srbije. A desno u vrhu, vidi se mjesto Kozluk, i tu sada vidimo kolika je

24

25

26

27

28

29

30

1 udaljenost između mjesta Kozluk i ove lokacije do koje se može doći makadamskim
2 putem.

3 P: A ove dvije crne šipke koje vidimo zbog ilustracije?

4 O: Pa, to je zato što smo stvarali sliku tako što smo izvukli kadar, tri
5 kadra iz prvobitnog videosnimka.

6 P: U redu. Da pogledamo sada 190. Šta je to?

7 O: To je reklama na zidu duž fabrike koja se nalazi na izlazu iz Kozluka,
8 kada se ide tim makadamskim putem prema ovoj lokaciji. Ovo je bivša tvornica
9 flaša preduzeća koje se zove "Vitinka" i nalazi se u Kozluku. U to vrijeme, ta
10 fabrika je korištena kao kasarna jedinice koja se nazivala "Vukovi s Drine".

11 P: U redu. Da pogledamo sljedeću fotografiju, 191.

12 O: Ovo je ulaz, kapija pored koje se mora proći kada se ide prema Koz...
13 od Kozluka prema mjestu pogubljenja i to asfaltnim putem, prema mjestu
14 pogubljenja i ukopavanja.

15 P: A šta je ova fotografija 191?

16 O: To je fotografije prednje kapije i stražarnice u kojoj je bila ta
17 jedinica.

18 P: Da li znate datum, vrijeme kada je snimljena ova fotografija, kada je
19 ova jedinica bila ovdje?

20 O: Pa, datum kada je snimljena ova fotografija je negdje april 1998., a
21 ne znam od kada je ova jedinica koristila ovo mjesto kao svoju kasarnu.

22 P: U redu. Da pogledamo sada 192. On se sastoji od dva snimka iz vazduha,
23 to su snimci dobiveni od Sjedinjenih Američkih Država. Vi ste ranije pomenuli da
24 ste tražili snimke iz vazduha; da li je to ono što ste dobili?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Zaista ovo je rezultat naših zahtjeva. I ova podijeljena slika na
2 lijevoj strani, možemo da vidimo ovo sivkasto područje, to je rijeka Drina. I
3 vidi se, ako se uporedi lijeva i desna slika, fotografija, vidi se da je došlo
4 do ozbiljnog pomjeranja zemljišta, prekopavanja između ova dva datuma.

5 P: A ako se sjećate, recite nam kad ste Vi u stvari otišli u to područje.

6 O: Da. Mi smo obavili ekshumaciju lokacije koja je nazvana "Čančari 3". I
7 tokom... Ja sam bio prisutan i tada smo naišli na toj lokaciji, prvo na
8 polomljeno staklo, a onda sat kasnije našli smo gomilu etiketa tvornice
9 "Vitinka" koja se nalazi u Kozluku.

10 P: Možda biste... možda prvo mogli da objasnite. Pomenuli ste "Čančari
11 3". Da li je to put koji nije daleko od Zvornika gdje ste radili ekshumaciju
12 sekundarnih lokacija?

13 O: Da, to je tačno. O tome ću govoriti kasnije u svom iskazu, ali zaista
14 tokom ekshumacije jednog od sekundarnih lokaliteta.

15 P: U redu. A kako je onda došlo do toga da ste otišli u područje Kozluka?

16 O: Pa, kada smo pronašli to staklo i te etikete, procijenili smo da je to
17 sa područja gdje se odlagao otpad, a pošto je jedino područje koje još nismo
18 bili obišli bila ta lokacija Kozluk, pretpostavili smo da je đubre, odnosno
19 područje za odlaganje đubreta, otpada, u tom području često blizu rijeke i to
20 nas je navelo da brzo odemo na tu lokaciju i to smo i uradili.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Ostojić.

22 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ja nemam ništa protiv ako on nastavi, ali
23 mislim da još nismo dobili odgovor na pitanje na stranici 6, red 6, kada je
24 upitano: "Da li se sjećate kada ste otišli na to područje?"

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislim da sam odgovorio.
2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ako biste mogli da odgovorite na to
3 pitanje, gospodine Ruez?
4 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, mislim da već jesam. April 1998., koliko
5 se ja sjećam.
6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne vidim to u transkriptu.
7 Dakle, april 1998. Hvala, gospodine Ostojić. Hvala, gospodine Ruez.
8 Hvala, gospodine McCloskey. Možete nastaviti.
9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]
10 P: Dakle, otišli ste na taj lokalitet, odnosno tačnije u područje Kozluka
11 u aprilu 1998. I šta ste tamo pronašli, ako ste bilo šta pronašli?
12 O: Pa, naredne fotografije će pokazati, kao i video-snimak.
13 P: U redu. Dajte onda da pređemo na to. To je fotografija 193, mislim.
14 Prvo, recite nam gdje je to u odnosu na lokaciju o kojoj smo govorili.
15 O: Ovo je upravo u području gdje je prekopavana zemlja, što se moglo
16 vidjeti na fotografiji od 17. jula 1995., u snimku napravljenom iz vazduha. Ovo
17 područje tla pokazuje da ima puno vidljivog slomljenog stakla na ovoj
18 fotografiji i također i jedna cipela. Unutar te cipele je sokna i kost.
19 P: U redu. Da pređemo na sljedeći snimak. Šta je to?
20 O: Ova fotografija pokazuje područje u blizini prethodne fotografije.
21 Ovdje se još uvijek može vidjeti ta cipela, i ako se samo malo kopalo u tom
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 području, mogli smo pronaći slomljeno staklo i čahure od metaka.

2 P: U redu. Da pogledamo sljedeći snimak. To je snimak 195.

3 O: Ova fotografija jednostavno pokazuje dva komada slomljenog stakla i
4 žuta naljepnica je pored čahure metka.

5 P: U redu. Da pogledamo 196.

6 O: Ovo je još jedan dio tla, zemljišta izmiješanog sa slomljenim staklom,
7 i unutar toga je ostao komad odjeće i ljudske kosti.

8 P: U redu. Pomenuli ste ranije da ste pronašli neke materijale na
9 lokalitetu "Čančari 3". Da li ste vizuelno bili u mogućnosti da povežete bilo
10 šta na lokalitetu "Čančari 3" sa ovim stvarima koje ste posmatrali u Kozluku?

11 O: Da. Jer kada smo stigli vozeći se putem i prije nego što smo naišli na
12 kasarnu Vukova s Drine, mogli smo da vidimo simbol tvornice "Vitinka" i to su
13 one naljepnice, etikete koje su se mogle naći u sekundarnoj grobnici na
14 lokalitetu "Čančari 3" i takođe gomila etiketa koje smo pronašli na lokalitetu
15 Kozluk. Iste te etikete smo našli na sekundarnom lokalitetu.

16 P: U redu. Da li ste Vi napravili video-snimak lokaliteta Kozluk?

17 O: Da. Tokom prve misije sam napravio video-snimak i rezimirao. Napravio
18 sam ga... skratio sam ga u svrhu ove prezentacije.

19 P: U redu. On traje oko 6 minuta i 42 sekunde, a po spisku 65ter broj je
20 1759. Možemo odmah sada na to preći, a pošto ćemo ponovo isključiti zvuk,
21 gospodine Ruez, Vi možete da komentarišete.

22 [Gleda se video-snimak]

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, vidimo da je datum jun, a ne april, kao
2 što sam ranije rekao. To je 5. juni 1998. godine. Ovde smo u području
3 prekopavanja. Ovde je gomila zelenog slomljenog stakla. Komad odjeće sa ljudskom
4 kosti unutra. Moram dodati da smo... da je s nama bio profesor Richard Wright i
5 on je taj koji nam je rekao koje su to kosti. Ovo je ponovo područje
6 prekopavanja zemlje sa cipelom i soknom unutra. Još jedna cipela. Gomila
7 slomljenog stakla koje je odbačeno u ovom području. Tražili smo čahure od metaka
8 metalnim detektorima, metalnim detektorom duž makadamskog puta. Nekoliko čahura
9 koje smo pronašli zabodene u tlu na lokacijama duž puta, staze.

10 Komadi odjeće.

11 Još jedna cipela i vidi se kost koja viri iz nje.

12 Počeli smo brzo kopati na tom mjestu, ali smo se odmah zaustavili jer smo
13 shvatili da time počinjemo ekshumaciju, jer su tijela bila vrlo plitko u odnosu
14 na površinu.

15 Ovo je opšte područje pogubljenja, gdje su kasnije otkrivena tijela.

16 Nadgrobni spomenik koji pokazuje da je ovo područje ranije bilo
17 muslimansko groblje.

18 Ovo je gomila đubreta u kojoj smo pronašli etikete, iste etikete koje smo
19 pronašli na lokalitetu grobnice "Čančari 3". Etiketne "Vitinka - Kozluk".

20 Ovo je pogled tokom našeg izlaza, pogled na tvornicu "Vitinka" i kasarnu
21 Vukova s Drine.

22 Ovo je kratki snimak iz jula 1999. Upravo je počeo proces ekshumacije i
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ovo je lokacija na kojoj smo došli do onih prvih nalaza. To je područje masovne
2 grobnice.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Jedno pitanje. U stvari, tri pitanja u
4 jednom, na brzinu svjedoku, prije nego što se nastavi, gospodine McCloskey.
5 Ranije, dok smo ovo gledali, primijetili smo jedan nadgrobni kamen, tako piše
6 bar u transkriptu. Rekli ste da je to nadgrobni kamen koji ukazuje na to da je
7 to područje nekada bilo muslimansko groblje.

8 Kao prvo: da li ste vidjeli još tih nadgrobnih kamenova? Da li ste od
9 bilo koga dobili naznake da je ta lokacija nekada ranije bila muslimansko
10 groblje? I tri, ova pitanja postavljam zato što bi svaka osoba koja je dobro
11 upoznata sa tim područjem, da bi znala da će se pronaći jedan ili dva nadgrobna
12 kamena u polju blizu mjesta stanovanja neke porodice, da ljudi pokapaju svoje
13 bližnje u blizini mjesta stanovanja, tako da se to može naći uz cestu ili negdje
14 dalje. Dakle, ako kažete da je to bilo groblje, možda je to na pogrešan način
15 prikazana činjenica. A s druge strane, ako je stvarno bilo groblje, onda
16 govorimo o tome da se radilo o potpunom uništenju jednog groblja, što je potpuno
17 bogohuljenje, skrnavljenje, i dakle, da se masovna grobnica smješta na mjesto
18 gdje je bilo groblje.

19 SVJEDOK: [simultani prevod] Slažem se sa ovim što kažete. Potpuno je
20 moguće da je tamo samo bio jedan grob na tom mjestu. To nije bila tema našeg
21 istraživanja. Nismo našli nijedan drugi nadgrobni kamen niti smo dobili dodatne
22 informacije.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Niste vidjeli ništa, nijedan drugi
24 nadgrobni kamen?

25 SVJEDOK: [simultani prevod] Ne, mislim da nismo. Nismo pregledavali baš.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da ste pronašli... s obzirom da ste
2 pronašli samo jedan taj nadgrobni kamen, onda ne možete reći da se radi o
3 groblju ili...

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, ono što mogu reći, da je cijeli plato kod
5 brane zapravo bio religiozno mjesto, jer je tamo bila jedna razorena džamija na
6 dnu platoa.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

8 P: Pređimo na sljedeće područje, malo više na sjever. Pređimo na sliku
9 197. Ponovo imamo jednu mapu gdje je jedan žuti znak, a nije sasvim jasno uz šta
10 je. Što pokazujete?

11 O: /prevod engleskog transkripta: "Koja?"/

12 P: To je 197. Mislim da to imate na ekranu.

13 O: Ovaj žuti krug označava mjesto zatočenja, dakle školu "Luke". Ja se
14 izvinjavam, "Kula".

15 P: U kojem selu se nalazi ta škola "Kula"?

16 O: To je u području Pilice.

17 P: U redu. Pređimo sada na sliku 198. Recite nam nešto o ovome.

18 O: Ovo je helikopterska slika ili slika iz helikoptera škole u Pilici
19 koja se zove "Kula". Vidi se da se radi o jednom većem objektu, zgradi sa dva
20 kata, sa gimnastičkom dvoranom prilično velikom, koja je na lijevo od tog
21 objekta. Ovo je lokacija za koju su dva preživjela sa ekonomije Branjevo rekli
22 da su tamo bili zatočeni. To su svjedoci 53 i 42.

23 P: Pređemo na sljedeći snimak, 199. Recite što je ovo.

24 O: Ovo je fotografija na kojoj se vidi škola kada se prilazi šljunčanom
25
26
27
28
29
30

1 stazom iz smjera Pilice. Pilica se nalazi uz magistralu, u stvari na auto-putu
2 između Zvornika i Janje.

3 P: Da li je nešto bitno na ovom snimku o čemu nam želite nešto reći?

4 O: Ne u ovom trenutku, kasnije ćemo o tome govoriti. U svakom slučaju,
5 autobusi su dolazili tim smjerom i tu ostavljali ljude pred školom.

6 P: Pređimo na sljedeći snimak, 200. Što je ovo?

7 O: Ovdje vidimo kojim su putem ljudi morali ići da bi došli do glavnog
8 ulaza u školu.

9 P: A gdje se onda nalazio taj glavni ulaz?

10 O: Kada se ide ovako uz ovaj zid, onda se skrene desno.

11 P: Znači, moralo se proći pored ovog zida?

12 O: Da.

13 P: Pređimo na sljedeći snimak, 201.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Izvolite, gospodine
15 Bourgon.

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala. Može li nam svjedok potvrditi ovu
17 informaciju koju je sad dao? Što se tiče ulaza, da li je to saznao od ova dva
18 svjedoka koje je spomenuo ili iz nekog drugog izvora?

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Ruez, odgovorite.

20 SVJEDOK: [simultani prevod] Kao prvo, to je uobičajeni pristup školi. A
21 fotografije su također pokazane i svjedocima i oni su potvrdili da su oni tako
22 ušli u školu.

23 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

24 P: U redu. Mislim da smo sada na slici 201. Recite što je to.

25

26

27

28

29

30

1 O: Ovo je fotografija koja pokazuje sâm ulaz.

2 P: Onda pređimo na 202. Što je ovo?

3 O: Jedan od svjedoka je rekao da je, u vrijeme dok je bio zaključan u
4 gimnastičkoj dvorani, da je za zadatak dobio da donese nešto vode i to da je
5 morao izaći iz škole. Mi smo nacrtali jedan crtež da bismo vidjeli... on je to
6 nacrtao da bismo vidjeli gdje se to nalazi. Mi smo stvarno pronašli izvor jedan
7 vode. Na ovoj fotografiji je to pokazano žutom strelicom.

8 P: Ako se sjećate, recite koji svjedok..., koji broj nosi svjedok koji
9 Vam je dao tu informaciju.

10 O: Ako je mladić 53, onda je 53, jer bili su takozvani mladi i stariji,
11 tako smo ih zvali. Mislim da se radi o onom mladom, a to je broj 53.

12 (redigovano)

13 (redigovano)

14 (redigovano)

15 [Poluzatvorena sjednica]

16 (redigovano)

17 (redigovano)

18 (redigovano)

19 (redigovano)

20 (redigovano)

21 (redigovano)

22 (redigovano)

23 (redigovano)

24 (redigovano)

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Strana 1516 redigovana. Poluzatvorena sjednica.

1 (redigovano)
2 (redigovano)
3 (redigovano)
4 (redigovano)
5 (redigovano)
6 (redigovano)
7 (redigovano)
8 (redigovano)
9 (redigovano)
10 (redigovano)
11 (redigovano)
12 (redigovano)
13 (redigovano)
14 (redigovano)
15 (redigovano)
16 (redigovano)
17 (redigovano)
18 (redigovano)
19 (redigovano)
20 (redigovano)

21 [Otvorena sjednica]

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala sudiji Kwonu što me na to
23 podsjetio.

24 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

25
26
27
28
29
30

1 P: O čemu se ovdje radi, gospodine Ruez?

2 O: Ovo je taj izvor vode gdje je svjedok rekao da je išao po vodu za
3 zatvorenike u gimnastičkoj dvorani.

4 P: Pređimo na 204. Što je ovo?

5 O: U prvom razgovoru sa svjedokom, svjedok je, nakon što je na putu... i
6 rekao da je, nakon što vraćao sa tog mjesta gdje je otišao po vodu, da je vidio
7 jedan autobus zatvorenika koji su upravo stigli i koji su bili strijeljani odmah
8 kada su stigli. Isprva je rekao da je to bilo na poljani i na kraju, na temelju
9 objašnjenja kako izgleda i šta je bila ta poljana, mi smo zaključili da bi se
10 radilo području oko škole. I ova strelica pokazuje mjesto odakle je on dolazio i
11 šta je vidio, dakle koji je bio kut pod kojim je gledao na tu lokaciju.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dajte da to razjasnimo. Lokacija gdje su
13 prema njegovim tvrdnjama strijeljani ti novopridošli, Vi ste tu lokaciju
14 utvrdili sami?

15 SVJEDOK: [simultani prevod] To ćemo vidjeti na sljedećim fotografijama.
16 Ovo se samo pokazuje da /?je/, pri povratku sa mjesta gdje je uzeo vodu, svjedok
17 mogao vidjeti ovo što se vidi na slici.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A ovo što vidi se na slici, da li bi ste
19 rekli da je to poljana?

20 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, isprva nisam tako mislio, ali s obzirom
21 da tokom prvog razgovora s njim to nije bilo... tome nije bila pridana prevelika
22 pažnja, a i zbog mogućnosti da se informacije zbog prijevoda dolaze malo
23 izmijenjene možda, tokom prvog intervjuja, razgovora nisu tražene dodatne
24 informacije o toj takozvanoj poljani.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dakle, da zaključimo ovako. Ovo mjesto
2 na koje ukazuje strelica, to nije mjesto koje svjedok konkretno naveo, nego je
3 to mjesto gdje ste Vi zaključili da on misli na to?

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Tako je. Strelica pokazuje prema onome koje
5 pokaz... ko je snimao fotografije. A kada se ide uz strelicu prema vrhu
6 fotografije, tamo se vidi odakle se izlazi kada se vraća čovjek nazad sa mjesta
7 gdje je bio izvor vode.

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

9 P: Možete li reći koji je broj bila ta osoba koja Vam je to rekla?

10 O: Broj 53.

11 P: Da pređemo na sljedeći snimak, 205. Recite što je ovo.

12 O: Ova je sumnjiva... nešto što nam je bilo sumnjivo na jednom prozoru na
13 ovoj fasadi.

14 P: Što možemo zaključiti? Što nam želite reći o tome?

15 O: Mi smo gledali po fasadi da vidimo da li ima tragova pogodaka metaka.

16 P: Zašto?

17 O: Zbog toga što je bilo veoma blizu područja o kojem nam je govorio
18 svjedok, gdje smo našli određen broj čahura.

19 P: Da pređemo na sljedeći snimak, 206.

20 O: Ovo je istočni dio prednjeg zida, gdje se mogu vidjeti na fasadi

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mjesta gdje je udario metak.

2 P: Pređemo na sljedeći, 207. Tu imamo dvije fotografije. To je ono isto
3 područje zgrade o kojoj ste nam ranije govorili, na ranijim fotografijama?

4 O: Da, to je još uvijek ta prednja fasada. To je iz smjera kad se ide
5 prema ulazu škole i na tome mjestu je zid ispunjen sa cementom i to su tragovi
6 koji se vide.

7 P: Da pređemo na sljedeću sliku, 208. Ovdje imamo dva snimka. Možete li
8 objasniti ono što mislite da je najbitnije ovdje?

9 O: Na ovoj gornjoj fotografiji okruženo, crvenim okruženo područje, to je
10 područje gdje smo pronašli čahure koje su bile već malo pod zemljom i to pomoću
11 detektora za metal. Ista situacija vrijedi i za donju fotografiju. Ovo područje
12 koje je uokvireno crvenim, to je također područje na kojem smo našli nekoliko
13 čahura koje su bile ukopane već u zemlju.

14 P: U redu. Da pređemo na sljedeće... sljedeću lokaciju. O kojoj se ovdje
15 lokaciji radi?

16 O: Ova karta sa žutim krugom, tu je pokazana lokacija škole u Pilici,
17 "Kula", a crvena četverostrana... četverokraka zvijezda pokazuje lokaciju vojne
18 ekonomije Branjevo.

19 P: I recite kako ste... kako su Vas doveli do lokacije ekonomije
20 Branjevo.

21 O: Pa, na dva načina. Na temelju razgovora sa dva preživjela svjedoka i
22 informacija dobivenih iz raznih izvora u nastojanju da se pronađe veća
23 ekonomija, farma na tom području. A druga... drugi glavni izvor bile su
24
25
26
27
28
29
30

1 informacije koje smo dobili od Dražena Erdemovića po dolasku u Hag.

2 P: U redu. Mislim da ne trebamo ulaziti u previše pojedinosti, on je na
3 spisku svjedoka. A da li ste imali kakve pomoći od američkih snimaka?

4 O: Naravno. Prateći razne izvore informacija i ono što smo zaključili na
5 temelju toga, dobili smo i slike koje su pokazivale šta se događalo na toj
6 lokaciji tokom dužeg vremenskog perioda, u vrijeme samih događaja i kasnije kada
7 je ono bilo prekopano.

8 P: Da vidimo sljedeću snimku, 210. To je opet zračna fotografija od 5.
9 jula. Recite što je ovo.?

10 O: Na ovoj fotografiji se, kao prvo, može vidjeti u sredini ta ekonomija.
11 Put koji ide prema vrhu fotografije, to je ulaz u tu ekonomiju. Onaj put na
12 vrhu, to je makadamski put koji ovako tu nadesno skreće, spušta se do asfaltne
13 ceste Zvornik-Janja, a nalijevo na... tim istim putem na raskršću se može otići
14 i za selo Pilica. Dakle, na ovoj fotografiji se može vidjeti kako izgleda krug
15 ovog kompleksa, poljoprivrednog kompleksa sastavljenog od četiri zgrade. Ono što
16 nas najviše zanima je zgrada s lijeve strane, najljevija /sic/ na ovoj slici, to
17 je garaža. Dražen Erdemović nam je rekao da iza te garaže je bilo mjesto gdje se
18 odmarao vođ za strijeljanje.

19 P: Prije nego što zaboravim, ova fotografija, da li znate što se danas
20 nalazi na ovom području koje vidimo na fotografiji?

21 O: Da, znam. Ja sam lani tamo otišao i tamo je prilično veliko selo. Tamo
22 se više ništa ne može vidjeti. Uspeo sam pronaći samo temelje te zgrade, garaže

23
24
25
26
27
28
29
30

1 i upravne zgrade koja je pored garaže bila. No, tamo su sada posvuda kuće.

2 P: Kad kažete selo, da li bi se moglo reći da je to stambeno naselje?

3 O: Da, to bi bio dobar termin.

4 P: Da pogledamo sljedeći snimak, 211. Kako je ovo povezano sa ovim
5 prethodnim snimkom?

6 O: Ovo je pogled iz drugog smjera od onog snimka iz zraka. Ovuda se
7 prilazi toj ekonomiji Branjevo. Tim putem su dolazili autobusi. Tu su se
8 zaustavljali autobusi sa zatvorenicama. Sa desne strane se može vidjeti
9 velika... veliko polje, tu gdje se nalazi ovaj helikopter. Odmah iza helikoptera
10 je već to polje. Nalijevo od helikoptera je jedno drvo i zatim garaža. To su
11 najbitniji elementi o kojima su govorili svjedoci.

12 P: Da li se sjećate kada ste snimili ovu fotografiju s helikopterom?

13 O: Mislim da je ovo bilo u martu 1996. Radilo se o pripremi posjete licu
14 mjesta koju je trebala izvršiti gospođa Madeleine Albright.

15 P: U redu. Da pređemo sada na 212. Da li nas možete opet orijentirati?

16 O: Ovo je iz istog smjera kao prethodna snimka, ali ovaj puta iz
17 helikoptera. Ovdje se veoma jasno vidi kako ova šljunčana staza vodi ravno s
18 jedne strane za Pilicu, s druge strane za asfaltnu cestu Zvornik-Janja. U
19 sredini je ova cesta koja je zapravo pristup ekonomiji. I ovo gdje su vozila
20 parkirana, tamo su se autobusi okretali. Zatvorenici su od ovog mjesta u

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 sredini, gdje su parkirana vozila, odvođeni prema garaži. Išli su uz garažu,
2 pored ovog drveta i zatim su ih postrojili i to grupu po grupu, a stratište sâmo
3 se onda širilo nadesno na ovoj fotografiji prema polju i to prema riječima
4 svjedoka Dražena Erdemovića i dva preživjela.

5 P: Pređimo na sljedeći snimak. Što je ovo?

6 O: Ovo je pogled na garažu i drvo. To je ono što bi čovjek vidio kada bi
7 kretao se u tom smjeru prema tom polju gdje je bilo stratište.

8 P: Nisam Vas pitao, da li znate kako se zove to drvo?

9 O: Ja se baš ne razumijem u drveće, ali mislim da je jedan svjedok rekao
10 da je to jabuka. Ja ne znam. Nisam provjeravao.

11 Mislim da možda jeste, ali stvarno se ne razumijem.

12 P: Nisu se vidjele jabuke, pa onda ne možemo reći...

13 Ali pređimo na sljedeći snimak, 214. Što je ovo?

14 O: Kada se nastavi dalje od garaže prema polju, ovo je lijevi rub tog
15 područja stratišta. To je bilo prvi put kada smo se približili toj lokaciji u
16 martu 1996.

17 P: Pogledajmo sada sljedeći snimak.

18 O: Među raznim predmetima koje smo pronašli na licu mjesta, uz mjesto
19 gdje je raslinje ponovo raslo, pronašli smo stvari kao što je ova cipela.

20 P: Sljedeći.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Nekoliko kosti.
- 2 P: Zatim, 217.
- 3 O: Lubanja.
- 4 P: 218, ponovo američka snimka od 17. jula. Što je to?
- 5 O: 17. jula, mi znamo na temelju dokumentacije zaplijenjene u Zvorničkoj
- 6 brigadi, je bio datum kada je došlo do pokopa tijela na ekonomiji Branjevo. Ovu
- 7 smo fotografiju dobili od američkog *State Departmenta*. Nema nikakvih oznaka na
- 8 njoj, međutim mi imamo i jednu takvu fotografiju koja pokazuje da je područje
- 9 između ove dvije isprekidane linije, da je na originalu napisano "tijela". Ove
- 10 isprekidane linije sam dodao ja i to ću pokazati na još fotografiji, naime da je
- 11 riječ o području gdje smo pronašli čahure koje... i tako da se poklapa i
- 12 područje gdje su bila tijela na zemlji, kao i tragovi teške mašinerije koji su
- 13 prikupljala ta tijela.
- 14 P: A sada da pređemo na 219. Ovo je također datum 17 juli. Čini se da je
- 15 ista... identična fotografija, ali na njoj su neke oznake u boji. Ko je unio ove
- 16 oznake u boji?
- 17 O: Ja sam unio te oznake u boji. Korištene su različite boje u stvari.
- 18 Svijetložuta je ono što sam dodao da bih pokazao prilaz farmi, ekonomiji, i
- 19 garažu. A crvenu strelicu sam dodao da pokažem tačno taj prilaz ekonomiji, dok
- 20 su narandžaste oznake iste one koje su na prvobitnoj fotografiji koju smo dobili
- 21 od *State Departmenta* i ja sam ih ponovio ovdje. Ja nisam imao u svom posjedu tu
- 22 fotografiju kada sam pripremao ovu prezentaciju, tu originalnu fotografiju koja
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 je prikazana prilikom suđenja generalu Krstiću, pa je ostala u dosijeu tog
2 predmeta. Ja sam, dakle, samo ponovio te oznake na prvobitnoj fotografiji.

3 P: U redu. Da pređemo na 220.

4 Časni Sude, bio sam u mogućnosti da nađem ovu fotografiju i dostavim je
5 Odbrani prije početka suđenja danas, jer sam shvatio da je to nešto što im nije
6 prethodno dostavljeno. To je nešto što... na što se samo gospodin Ruez poziva.
7 To je ono na što se je sad pozvao.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam za tu informaciju.
9 Nema nikakvih komentara od strane Odbrane. Izvolite nastavite, gospodine
10 McCloskey.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

12 P: Da pogledamo, dakle, 220. Tu imamo jednu podijeljenu sliku koja se
13 sastoji iz dvije fotografije. Lijevo je fotografija od 21. septembra, a desno
14 fotografija od 5. jula.

15 O: Ove dvije fotografije pokazuju područje koje je od velikog interesa
16 kada je riječ o ovoj lokaciji, pošto pokazuje tačnu lokaciju masovne grobnice
17 koja je tamo napravljena u procesu skupljanja tijela, kada je završen proces
18 skupljanja tijela. Fotografija desno, datum 5. juli, a lijevo je fotografija od
19 21. septembra, gdje se vidi očigledno prekopavanje.

20 P: Da li ste Vi bili u tom timu forenzičkih arheologa koji su potvrdili
21 postojanje grobnice, čime je obilježeno to "područje ukopavanja"?

22 O: Da. Mi smo prvo provjerili to mjesto i kada su se pojavili ostaci pri
23 samoj površini. To mjesto je kasnije ekshumirano među prioritetima u ljeto 1996.
24 godine.

25 P: Imajte na umu samo da nas vodite. Nama je potrebno samo da odgovarate
26 na pitanje, a Vi ste uvijek u mogućnosti da objasnite. Ali da to ostavimo kao
27 nešto što se može uraditi u unakrsnom ispitivanju.

28

29

30

1 U redu. 221, šta je to, gospodine Ruez?

2 O: To je ono što sam upravo nazvao ostacima na površini. Ovo je ljudska
3 lobanja umotana u odjeću koja je ostavljena na rubu tog područja označenog na
4 fotografiji kao područje masovne grobnice.

5 P: U redu. Mislim da imate video-snimak kao što ste i ranije imali i da
6 ste ga malo redigovali, sveli na 10 minuta i 50 sekundi. To je video-snimak koji
7 po spisku 65ter nosi broj 1796 i možemo ga pustiti uz običajnu proceduru, dakle
8 Vi ćete nam ukratko opisati o čemu se radi.

9 [Gleda se video-snimak]

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Ovo je pogled iz helikoptera 1998. godine, na
11 školu, školu Kula. A zatim put koji ide i prema Pilici i ekonomiji Branjevo.
12 Dakle, u ovom trenutku iz helikoptera se snima iznad tog puta i pokazuje jedno
13 opšte područje koje okružuje taj lokalitet. To je ravnica, dok je na jugu
14 brdovito područje. Ali su uglavnom brežuljci.

15 Još uvijek slijedimo put. Udaljenost je približno 3 kilometra od
16 asfaltnog puta koji ide od Pilice prema Zvorniku.

17 Ovdje se još uvijek vidi taj put. Područje prema Pilici. Stiže do
18 raskrsnice, skrećemo desno u pravcu ekonomije Branjevo. I to je iza velikog
19 brda, ne vidi se sa glavnog asfaltnog puta. Ovdje je ta ekonomija. Ovdje je
20 polje. Ovdje se sada zumira u području ukopavanja. I ovdje stižemo do samog
21 poljoprivrednog kompleksa. Put je potpuno iza brda na ovoj fotografiji, najmanje
22 600 do 800 metara u daljini. Ovdje je stratište, ovdje naprijed, a sada je
23 cijelo ovo područje selo. Ovdje sada vidimo okruženje. Ovdje je napuštena
24 ekonomija 1998. godine. Zgrade su napuštene, ali tu još uvijek raste kukuruz.

25

26

27

28

29

30

1 Sve ovo je livada. Pristup, odnosno makadamski put koji ide prema
2 Pilici.

3 Ovo je pogled s tla. Datum je na video-snimku. Ne sjećam se tačno kad je
4 to bilo, ali negdje u ljeto 1996. godine, mislim.

5 Ovo je područje grobnice.

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

7 P: Malo je hladno za ljeto.

8 O: Ne, ovo je ovdje sada proljeće. To je početak 1996. godine. To je
9 verovatno misija u martu.

10 Kostii, odjeća, cipela, ljudski ostaci na rubu grobnice.

11 Jedan drugi datum, maj 1996. Garaža, drvo.

12 P: Da li se sjećate čiji je ovo oklopni transporter koji smo upravo
13 vidjeli?

14 O: Da, to je bila pratnja u ruskom sektoru. Jer ovo je ruski sektor,
15 sektor sjever, i to je bila Ruska brigada koja nam je pomagala na ovom dijelu
16 teritorije.

17 P: Hvala.

18 O: Polje. I tu smo. Naš cilj je bio da skupimo čahure metaka na površini,
19 znajući da je to polje opljačkano i da je zemlja prekopana, mi smo i dalje
20 mislili da ćemo naći neke čahure, jer bi nam to onda omogućilo da procijenimo
21 kolika je bila veličina tog stratišta.

22 Stražnja strana garaže gdje su se... gdje se odmarao streljački vod. I
23 veličina stratišta.

24

25

26

27

28

29

30

1 Žute oznake pokazuju čahure koje smo pronašli na površini. To je bila
2 vizuelna pretraga. Mislim da nismo imali metalni detektor. Ovo je čahura metka.
3 Još jedna.

4 Mogli smo pronaći čahure metaka sve do garaže. Grobnica je desno.

5 P: Ovo konkretno područje, šta se tu sada nalazi na ovom području koje
6 sada gledamo?

7 O: Na njemu su sada kuće.

8 P: Mislim da je to... za zapisnik, da je to na 7.48 na video-snimku.

9 O: Ovdje vidimo čahure metaka koje su dosta udaljene od glavne grupe,
10 međutim, pošto je ovo polje preorano, možda su time te čahure odvučene na veću
11 udaljenost od one na koju su pale. Tako da mi to nismo uzeli u obzir kada smo
12 procjenjivali veličinu stratišta.

13 Mislite prekopano je, preorano je?

14 O: Da, preorano je.

15 P: Hvala.

16 O: Ovo je jedan dodatni dio koji potkrepljuje iskaz svjedoka 53, koji
17 tvrdi da je našao sklonište pod mostom nakon što je otpuzao sa stratišta i ovde
18 je bilo uništenih vozila pod ovim mostom, prema njegovom opisu. Mi smo pokušali
19 da nađemo neki most u tom području i zaista našli smo jedan između područja
20 škole i ekonomije, bliže ekonomiji, i gdje smo ispod mosta zaista mogli pronaći
21 dijelove uništenih vozila.

22 Ovo je makadamski put koji vodi do brda, ekonomije Branjevo, u ovom
23 pravcu.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Mislim da je to kraj ekonomije Branjevo. Da sada pogledamo sljedeću
2 kartu, 222, mislim da je. Gdje nas sada vodite, gospodine Ruez?

3 O: Vidim da je to greška. Ovdje bi bila karta koja bi trebala da pokaže
4 Pilicu. Ovo je ista karta kao ona ranije.

5 P: Kuda sada idemo?

6 O: Sada idemo u Dom kulture u selu Pilica.

7 P: Zašto je istraga išla tamo?

8 O: Dražen Erdemović je jedini svjedok događaja koje su se odigrali u
9 mjestu Pilica, pošto nema preživjelih niti ima drugih izvora za to. On nam je
10 objasnio da, nakon što je završio njegovu "dužnost" na ekonomiji Branjevo,
11 njegov vođ i nekoliko momaka koji su bili s njim i on, dobili su zadatak da ođu
12 u selo Pilica i da ubiju 500 zatvorenika koji su navodno pokušavali da se
13 probiju iz tog Doma kulture. Dakle, na osnovu njegovih indikacija, uspjeli smo
14 da pronađemo zgradu gdje se to odigralo i kafanu u kojoj je on bio zajedno sa
15 svojim drugovima i pio piće, dok su u međuvremenu gledali druge kako vrše ta
16 pogubljenja.

17 P: U redu. Da vidimo rezultate istrage onoga što Vam je rekao gospodin
18 Erdemović. Šta je 223?

19 O: To je fotografija koja pokazuje selo Pilica. Put lijevo ide prema
20 sjeveru, prema Janji, a južno prema Zvorniku. Na desnoj strani fotografije
21 možemo da vidimo kafanu koja se nalazi na mjestu za koje je Erdemović rekao da
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je tu bio dok su obavljena pogubljenja. A ispred nje, na suprotnoj strani puta,
2 dakle na lijevoj strani fotografije, je takozvani Dom kulture Pilica.

3 P: U redu. Da pogledamo sljedeći snimak, 224. Šta je to?

4 O: Ovo je pogled na prednju fasadu Doma kulture i tu je spomenik ispred.

5 P: U redu. Da pogledamo sljedeći snimak, 225. Šta je to?

6 O: Ovo je snimak sa tla kafane koja se nalazi nasuprot Doma kulture.

7 P: U redu. Da pogledamo sljedeći snimak, 226.

8 O: Ovo je pogled na unutrašnjost kafane koji nam omogućava da vidimo šta
9 se može vidjeti na drugoj strani puta. I tu je jedna mala građevina i može se
10 iza vidjeti kamion Ujedinjenih nacija, u sredini. U stvari, kombi Ujedinjenih
11 nacija u sredini fotografije. Ta metalna struktura je jedna mala kolibica i ona
12 blokira pogled na glavni ulaz u Dom kulture. I to je nešto što je zaista
13 potvrdio Dražen Erdemović i rekao je da je... su jedina ubistva koje je mogao da
14 vidi kao očevidadac iz te kafane, to su bili ljudi koji su istrčali napolje i
15 ubijeni su na asfaltnom putu.

16 P: U redu. Da pogledamo sljedeći snimak, 227.

17 O: To je pogled sa strane ove zgrade i područje koje je interesantno je
18 područje desno. Plava vrata su ulaz u taj Dom kulture.

19 P: U redu. Da pređemo na 228. Šta je ovo?

20 O: Ovo je pogled na ulaz Doma kulture, a vrata lijevo vode na sprat, u
21 jednu malu prostoriju koju smo... se naziva kabinom za projekcije, jer tu su

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bila dva otvora kroz koja su se mogli projektovati filmovi u Domu.

2 P: U redu. Sljedeći snimak, 229.

3 O: Pa, ovo je fotografija koja se sastoji iz dvije fotografije. To su
4 metalna vrata koja su bila na ulazu u glavnu prostoriju Doma kulture. Na njima
5 je katanac, a između se vidi paukova mreža, što je indikator da je prošlo puno
6 vremena prije nego što su ljudi ušli na to mjesto, prije nego što smo mi ušli
7 unutra.

8 P: Da li se sjećate datuma kada je napravljen ovaj snimak i kada ste Vi
9 ušli tamo?

10 O: Da. To je bilo u augustu 1996.

11 P: U redu. Da pređemo onda na sljedeći snimak, snimak 230. Šta je to?

12 O: To je fotografija koju sam ja napravio iz rupe o kojoj sam ranije
13 govorio, iz kabine za projekciju na prvom spratu te zgrade, kada se uđe kroz
14 mala vrata lijevo, a ne na glavni ulaz.

15 P: U redu. Da pogledamo 231. Šta se ovde dešava?

16 O: Ovo je fotografija iznutra koja pokazuje rupe od metaka. Osoba koja
17 stoji je krim-tehničar John Gerns, koji skuplja uzorke sa mrlja za koje se
18 sumnja da su mrlje zločina.

19 P: U redu. Da pogledamo 232.

20 Šta je to?

21 O: Ovo je primjer mrlja koje smo mogli naći na zidovima. Tim sudskih
22 vještaka, vještaka sudske medicine, se vratio na to mjesto krajem septembra
23 1996. i napravio pune izvještaje o svojim nalazima. I imamo rezultate iz
24 laboratorije koji kažu da su svi tragovi u stvari ljudski ostaci i ljudska krv.

25

26

27

28

29

30

- 1 P: U redu. Da pogledamo sada 233.
- 2 O: To je dodatni primjer tragova koji su nađeni na putu Doma kulture...
3 na zidovima Doma kulture.
- 4 P: U redu. 234?
- 5 O: Fotografija stepenica koje idu u dnu ove prostorije na scenu, vode na
6 scenu. I ponovo tu su mrlje od krvi na zidovima.
- 7 P: 235?
- 8 O: Ovo je pogled na zadnji zid pozornice. Tu su tragovi koji su kasnije
9 potvrđeni da su tragovi eksplozija i ostaci eksploziva, ovo crno, takođe i
10 ljudski ostaci, zatim rupe od metaka.
- 11 P: U redu. Da sada pogledamo 236. To je još jedan snimak dobiven od
12 Sjedinjenih Američkih Država. Datum je 17 juli i na njemu su žute oznake. Možete
13 li nam reći prvo gdje je ovo snimljeno i ko je unio ove žute oznake?
- 14 O: Ovo je fotografija koju su nam dostavile Sjedinjene Američke Države.
15 Datum je 17. juli. To je datum koji je za nas datum ukapanja tijela na ekonomiji
16 Branjevo, uključuju i tijela iz Doma kulture Pilice. Ove oznake, kamion, koje
17 sam dodao je na osnovu originalne fotografije na kojoj kaže da je riječ o
18 vozilu, kamionu. Zatim, ja sam dodao oznaku "tragovi", jer možemo da vidimo, to
19 je nešto što nije bilo obilježeno, ali... što nije obilježeno ovde, ali to su
20 stražnja vrata u Dom kulture. Mi imamo fotografije tih stražnjih vrata koje
21 nismo ovde priključili.
- 22 P: To je na osnovu onoga što je bilo kada ste fotografisali stražnja
23 vrata?
- 24 O: Tako je.
- 25 P: U redu. A sada fotografija 237. Šta je to?
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30

1 O: To je fotografija koja ponovo pokazuje mjesto Pilica, ako se gleda sa
2 sjevera na jug. Crvena strelica pokazuje maršrutu kojom bi išao kamion da bi
3 stigao do ekonomije Branjevo. Mi mislimo, odnosno znamo, ne sjećam se izvora,
4 znamo da je to mjesto ukapanja i leševa iz Doma kulture Pilice.

5 P: U redu. Da ostavimo to kao nepoznato u ovom trenutku.

6 O: Da. To će doći kasnije.

7 P: Da pogledamo 238.

8 O: Mislim da je to bio video-snimak koji smo... da ima video-snimak prije
9 toga.

10 P: Da. Potpuno ste u pravu. A taj video-snimak će trajati oko deset
11 minuta, tako da mislim da je ovo dobar trenutak za pauzu.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Upravo tako. I ja sam htio to da
13 predložim. Napraviti ćemo pauzu od 25 minuta. Pošto mislim... mislim da moramo da
14 napravimo pauzu od 30 minuta, jer neke stvari moraju da se rediguju u
15 transkriptu. Izvinjavam se.

16 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

17 ... Početak pauze u 15.42h

18 ... Sjednica nastavljena u 16.16h

19 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Izvolite sestiti.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, izvolite.

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala, časni Sude.

22 P: Gospodine Ruez, mislim da smo sada kod sledeće karte... A izvinjavam
23 se, nismo pogledali video.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A da, on je u stvari Vas i podsetio da
25 treba da se vidi jedan video-snimak pre sledećeg... pre sledeće slike.

26 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da, to je tačno. Sada ćemo pogledati
27 65ter broj 1820.

28 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine McCloskey.

29

30

1 [Gleda se video-snimak]

2 SVJEDOK: [simultani prevod] Dolazimo u Dom kulture u Pilici. To je avgust
3 1996. To je jedan stari spomenik. Nekada je tu bio, sad se to promenilo. Onda je
4 tu montažna baraka, koja u stvari zaklanja pogled na ulaz u Dom kulture, kada se
5 gleda iz pravca kafića. Put koji vodi prema Janji i kafić koji se nalazi preko
6 puta. I sada smo napravili krug od 360 stepeni da se prikaže sve što se tu
7 nalazi.

8 Onda ulaz unutra. Vidimo fasadu, malu prostoriju koja ima zatvoren
9 prilaz. Upravo je renovirana. I onda je ovo nekakav centar veze koji je u
10 avgustu 1996 korišćen za te svrhe. Onda, u samom uglu ovog zazidanog mesta koje
11 je zabetonirano, ima jedna rupa. I sada vidimo šta se iz te rupe vidi. To se...
12 Kamera je stavljena tu i onda se vidi glavna sala Doma kulture.

13 P: Kažete "on". Ko je to snimao?

14 O: Ovo je snimak koji je napravio Peter Nicholson.

15 P: Ovo je bio ulaz, ali u stvari ono što je za nas zanimljivo je ulaz sa
16 strane.

17 Ovo je pogled iz male sobe gde sedi onaj čovek koji prikazuje filmove iz
18 sale, sobice za projekcije, i onda se odatle vidi glavna sala Doma kulture. To
19 je soba gde sedi kino-operater.

20 To mesto je bilo grubo očišćeno, ali sa strane se takođe ipak moglo
21 videti da je ostalo nekih čaura u toj prašini.

22 Sad se silazi niz stepenice i Peter Nicholson je snimao još praznih
23 čaura.

24 Ovo je kafić. Ponovo se vidi fasada. Ovde je pogled zaprečen. Ovo su
25 glavna vrata, čaure od metaka i među ovim predmetima ispred vidi se gumena
26 rukavica. Čaura od metka.

27
28
29
30

1 On sad ulazi unutra.

2 Godinu dana posle je to celo mesto bilo potpuno isto. Bilo je potpuno
3 netaknuto.

4 Ovo je onaj deo iza bine.

5 Ispod bine su takođe pronađeni neki predmeti.

6 Ovo su korice lične karte. Čaura od metka. Ovo su neki dokumenti koji su
7 tamo pronađeni, pokupljeni, deo jedne fotografije, vozačka dozvola, jedna lična
8 karta i nekakav drugi dokument.

9 P: U redu. Mislim da smo onda završili sa Domom kulture u Pilici. Sada
10 prelazimo na kartu broj 238. Šta nam ovde, u stvari, hoćete da pokažete? Mislim
11 da je to deo karte.

12 O: Ovo je karta mesta zločina u severnom delu, a pod tim podrazumevam
13 pritvorne centre i stratišta koja su tada takođe i korišćena kao masovne
14 grobnice. To je škola u Kuli, Dom kulture, škola u Roćeviću, u Petkovcima, u
15 Grbavcima. Crvene zvede pokazuju stratišta i prvobitne grobnice.

16 P: U redu. Pošto ste nam upravo to sve rekli, možemo da pređemo na
17 sledeći snimak. To je broj 239 i Vi ste to obeležili kao "Masovne grobnice od
18 17. jula". Šta je to?

19 O: Ovde se vide sve masovne grobnice koje su postojale, prema saznanjima
20 istražitelja, sa danom 17. julom 1995. godine. Ono što se tu ne nalazi su manje
21 lokacije, kao što je lokacija u Konjevićima. Ja to nisam stavio na kartu zato
22 što su premalene.

23 P: Rekli ste Konjevići. Da li je to slično Konjević Polju?

24 O: Da. Konjevići su taj kraj, a Konjević Polje je na samoj raskrsnici.

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Samo sada da pređemo na nešto specifično. Istraga... U stvari,
2 da ja prvo potvrdim lokaciju u Kozluku, koju ste opisali kao masovnu grobnicu.
3 Da li je ta grobnica kasnije ekshumirana da bi se stvarno utvrdilo da se radi o
4 grobnici?

5 O: Da, to je uradio tim pod vodstvom profesora Richarda Wrighta.

6 P: A branjevačko... branjevačka ekonomija? Da li je to isto mesto gde je
7 izvršena ekshumacija da bi se utvrdilo da se stvarno radi o grobnici?

8 O: Da, to je ekshumirano 1996. i vođa tima je bio profesor... ja ga uvek
9 zovem Bill, ali u stvari je on William Haglund.

10 P: Da li je istraga pokazala da mnoge od ovih velikih masovnih grobnica
11 jesu bile prekopane nakon jula i da su tela prebačena u sekundarne grobnice?

12 O: Da. To su rezultati ekshumacija tokom 1996. godine, gde su sve
13 lokacije, izuzev one u Cerskoj dolini, bile prekopane. To je utvrđeno.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu. Časni Sude, ovo će biti tema
15 koju će detaljnije da obrađuje Dean Manning i veštaci forenzičari koje ćemo
16 uvesti putem 92bis. A što se tiče lokacija...

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Ali u stvari mi smo pre nekoliko
18 minuta doneli odluku vezanu za pravilo 92bis, tako da ćemo to čuti.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu. Hvala Vam, gospodine
20 predsedavajući.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sačekajte dok ne čujete odluku.

22 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Siguran sam da će onda izvođenje naših
23 dokaza biti mnogo kraće sada. U svakom slučaju, znam da su ove lokacije važne za
24
25
26
27
28
29
30

1 Sud i iz očiglednih razloga ćemo samo ukratko da se pozabavimo nekim od ovih
2 lokacija.

3 P: Gospodine Ruez, možemo da pogledamo sledeći komplet. Dajte da se
4 vratimo na lokaciju u Orahovcu. Mislim da ... možete da nas podsetite na ovu
5 lokaciju blizu pruge. Koji je to broj? Sada smo na fotografiji 240.

6 O: Ovo je lokacija "Lazete 2".

7 P: Imamo duplu fotografiju, a koju smo dobili od Amerikanaca. Možete li
8 da nam kažete šta zaključujete na osnovu ovoga?

9 O: Da. Nakon ekshumacija na ovim lokacijama, upućen je dodatni zahtev da
10 se proveriti šta se dešavalo na ovim lokacijama u to vreme i dobili smo
11 fotografije na kojima se vidi lokacija 7. septembra 1995. godine, gde se vidi da
12 je tlo uznemiravano. Onda imamo još jednu sliku 27. septembra 1995., na kojoj se
13 jasno vidi da je došlo do promena na površini tla baš na toj lokaciji.

14 P: Da li je istraga takođe došla do nekakvih zaključaka forenzičkih
15 veštaka na osnovu kojih je zaključeno da su tela prebačena iz orahovačke
16 lokacije na sekundarne lokacije?

17 O: Da. To se može kasnije uraditi.

18 P: U redu. To su "Lazete 2". A sada možemo na sledeću stranicu, to je
19 slika 241. Mislim da to prepoznajemo kao "Lazete 1". Možete li da objasnite ovu
20 fotografiju?

21 O: Da. Potpuno ista situacija kao i prethodna. Imamo dve fotografije. Na
22 levoj strani je fotografija od 7. septembra, ima očiglednih promena na tlu a

23
24
25
26
27
28
29
30

1 kada se poredi ta fotografija sa fotografijom od 27. septembra.

2 P: U redu. Možemo sada da pogledamo sledeću fotografiju. Radi se o platou
3 kod petkovačke brane. Vi ste verovatno to videli već, ali možete li da nam
4 objasnite datume?

5 O: Da. Ovde se plato vidi u kakvom je stanju bio 7. septembra 1995.
6 godine. Prvobitne slike nisu pokazivale da je tlo uopšte pomerano, ali kada su
7 počele ekshumacije početkom 1998. godine, bilo je očigledno da je to mesto bilo
8 prekopano. I u poređenju sa fotografijom od 27. septembra, vidi se mala razlika
9 u toj lokaciji, naročito kada pogledamo jednu hrpu kamenja na samom rubu te
10 lokacije.

11 P: Ne želim da se ovim bavimo detaljno, ali čiji je zaključak da je tlo
12 bilo prekopavano i da je to bilo vidljivo, da je to bilo očigledno?

13 O: To je zaključak profesora Wrighta nakon što je on pregledao grobnicu.

14 P: On je arheolog, zar ne?

15 O: Da, on je glavni arheolog i on će objasniti Veću svoje nalaze.

16 P: U redu. Vratimo se na 243. To je opet Kozluk, isti su datumi. Šta nam
17 ovo govori?

18 O: Na ove dve fotografije potpuno je ista situacija kao i kod prethodnih
19 fotografija. Vide se velike razlike između fotografije od 7. septembra i one
20 koja je napravljena 27 septembra.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 A to ukazuje da je ta lokacija bila prek...prekopavana.

2 P: Pogledajmo sada 244. To je još jedan snimak iz vazduha. Radi se o

3 branjevačkoj ekonomiji. Ove crno-bele oznake, jesu to zaključci Amerikanaca?

4 O: Da. Ova fotografija je upravo ista onakva kakvu smo dobili.

5 P: Možete li da nam kažete šta se vidi na ovoj fotografiji?

6 O: Glavna poenta na ovoj fotografiji je da je 27. septembra, po nalazima

7 analiste /sic/ koji je to gledao, vidi se sveže iskopana... sveže iskopan rov

8 upravo na onoj lokaciji gde se ranije pronašla masovna grobnica.

9 P: U redu. Mi nismo, u stvari, naveli odakle potiče taj zaključak. Znamo

10 da se radi o zaključku Sjedinjenih Američkih Država, to nije zaključak nekakvog

11 pojedince.

12 U redu. Dajte da pređemo na sledeći snimak. To je snimak broj 245 i datum

13 je 1996. godina. Kažite nam šta je ovo, gospodine Ruez.

14 O: Ja nisam napravio ovu fotografiju. To je, u stvari, koristio profesor

15 Wright u svom svedočenju samo da bi pokazao primer kolika je bila veličina

16 prvobitnog mesta pokopavanja na branjevačkoj ekonomiji. I to mesto gde stoje ove

17 tri osobe je jedino mesto gde su tela pronađena od strane tima koji je vršio

18 ekshumaciju, a sva druga tela koja su se nalazila u ovoj grobnici su uklonjena

19 naknadno.

20 P: A to je bio gospodin...profesor Wright i još neko 1996. godine?

21 O: Da. Radi se o profesoru Haglundu 1996. Pardon.

22 P: U redu. A gde oni sada stoje...

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Prema transkriptu, kad

24

25

26

27

28

29

30

1 kažete da "su tela opljačkana ili uklonjena iz masovne grobnice", šta to znači?

2 SVJEDOK: [simultani prevod] Tela koja su se nalazila u grobnici?

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači, ona su uklonjena, drugim rečima?

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, tako je.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

6 P: U redu. A sada pogledajmo sliku 246. Pogledajte i kažite mi da li 246
7 ima veze sa fotografijom 245.

8 O: Da, tako je.

9 P: Kako?

10 O: Ovo je fotografija koju je napravio profesionalni fotograf. To je
11 pisac koji se preziva Perez, kome je Tužilaštvo omogućilo da dođe na tu lokaciju
12 i to je fotografija na kojoj se vidi grupa leševa koja... koji su ostavljeni u
13 grobnici nakon što je grobnica prekopana. Mislim da se radi o broju od 110
14 osoba, tela koja se nalaze na ovoj slici.

15 P: U redu. Dajte sad da pređemo na fotografiju 247. Ovo je snimak iz
16 vazduha, snimak "Glogove". Mislim da smo jako malo govorili o Glogovoj, ako smo
17 uopšte govorili. Možete li da nam kažete zašto je Glogova bitna? Prvo nam kažite
18 gde se nalazi.

19 O: Glogova se nalazila u... nalazi u onom sektoru koji smo mi nazivali
20 sektor jug, otprilike osam kilometara istočno od Kravice u pravcu Bratunca. Tako
21 da je manje-više između Bratunca i Kravice to mesto.

22 P: Kako ste došli do toga da je Glogova bitno mesto za samu istragu?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Teško je setiti se toga. Mi smo prvi put tamo otišli u januaru 1996.
2 godine. Mi smo /?nismo/ jedini koji smo znali za to mesto, za to mesto su znali
3 i neki novinari.

4 P: Kad ste tamo otišli, da li ste videli ikakve tragove da je tu bilo ko
5 sahranjen ili pokopan?

6 O: U januaru mi nismo razgledali, zato što su bili prisutni novinari, ali
7 smo se vratili u aprilu, a ja sam na početku svog svedočenja pokazao nekoliko
8 predmeta koje smo našli u tom kraju. Radi se o kostima, cipelama i sličnim
9 stvarima.

10 P: U redu. Da li je istraga potvrdila da je u Glogovoj bila primarna
11 masovna grobnica?

12 O: Da, tako je. Tu se nalazi nekoliko manjih masovnih grobnica koje su
13 bile, u stvari, raspoređene na dve lokacije. Mislim da sam na početku
14 svedočenja, kada sam govorio o lokacijama u zoni jug, naveo ta mesta.

15 P: U redu. Ovo je fotografija 247 od 30. oktobra. Šta se tu vidi?

16 O: Ovo je jedna od dve fotografije koje imamo o tom prekopanom mestu. Ovo
17 je... ovu fotografiju je obeležila američka vlada. Vidimo utovarivač koji je
18 upravo aktivan na jednoj od lokacija. Ja nisam drugi ubacio, ali imamo još jednu
19 fotografiju, gde se vidi potpuno isto stanje, ali na drugoj... mestu, na
20 lokaciji druge grobnice.

21 P: U redu. Pređimo sada na 248. Šta se vidi na ovoj mapi?

22 O: Ovde se rezimira situacija u sektoru jug. Crvenim su obeležena mesta
23 koja nisu bila prekopavana i koja su netaknuta. To su dve lokacije u Novoj
24 Kasabi, jedna masovna grobnica u Konjević Polju, isto tako masovna grobnica u

25
26
27
28
29
30

1 cerskoj dolini, jedna mala masovna grobnica blizu Glogove. Ja to nisam obeležio
2 na karti, ali... i ne sećam se kako smo mi tu lokaciju nazvali. Onda, sa roze
3 zvezdama i ljubičastim zvezdicama su obeležena mesta gde su se nekada nalazile
4 masovne grobnice u Glogovi.

5 P: U redu. Da sada pređemo na 249. Ovdje imamo još jednu američku zračnu
6 fotografiju, naslov "Zeleni Jadar". Recite gdje se nalazi Zeleni Jadar.

7 O: Zeleni Jadar je jedan zaselak sa fabrikom, na jug od srebreničke
8 enklave u području gdje još vlada divljina.

9 P: Što vidimo na ovoj fotografiji?

10 O: Vidimo hrpu, nakupinu, mjesta za koja smo sumnjali da se tamo nešto
11 nalazi. Mi smo izvršili djelomično sondaže tokom 1996. i utvrdili da su to
12 sekundarna mjesta pokopa.

13 P: A da li se utvrdilo odakle su dovedena... donesena tijela, gdje je
14 bila prvobitna grobnica?

15 O: Da. To je povezano sa prekapanjem lokacije Glogova.

16 P: To ćemo proći kroz iskaze drugih.

17 Da vidimo sad 250. Šta bi tu trebalo pisati?

18 O: "ZJ4" bi trebalo pisati, a piše "LZ".

19 P: No dobro. Recite šta je to.

20 O: To je... to su rezultati sondaže u Zelenom Jadru broj 4, što je
21 sekundarna grobnica. Tu smo izvršili djelomičnu ekshumaciju ljudskih ostataka.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 To je napravljeno uz prisustvo profesora Haglunda, koga vidimo na fotografiji.

2 P: Pređimo na 251. Ovdje imamo crtež i mapu koja ima sedam žutih krugova.
3 O čemu se radi?

4 O: Ovdje je na grafički način prikazana nakupina sekundarnih masovnih
5 grobnica koje se nalaze uz bivšu cestu Zvornik-Tuzla, riječ je makadamskoj cesti
6 zapadno od Zvornika, a fotografije iz zraka također potvrđuju da su ta mjesta
7 bila prekopavana.

8 P: Da pogledamo sada sljedeći snimak, 252. Također snimak iz zraka. Da li
9 se to odnosi na ono o čemu ste nam maloprije govorili?

10 O: Da, upravo tako. Ovo je dio fotografija koji se ticao ove nakupine
11 lokacija, a koje smo dobili od američkih vlasti. Pokazuju se na njima mjesta
12 gdje su... gdje smo sumnjali da su grobnice. I tamo je stvarno kasnije izvršena
13 sondaža, ekshumacija i utvrdilo se da se stvarno radi o sekundarnoj grobnici.

14 P: 253. Ponovo jedna karta sa grafičkim prikazom četiri žute točke u
15 blizini Liplje /?Liplja/.

16 O: Ovo su lokacije četiri sekundarne grobnice koje su pronađene u
17 području uništenog sela Liplje.

18 P: U redu. A 254, što se tamo vidi? Piše "Dio ceste Snagovo-Liplje".

19 O: Ovo je zračna fotografija koju smo dobili od Sjedinjenih Država i tu
20 se pokazuje kako se uz ovaj dio, u ovom području Liplja, nalaze četiri lokacije
21 za koje sumnjamo da su masovne grobnice. Mi smo na "LP1" 1996. napravili sondažu
22 i tamo pronašli ljudske ostatke. Sve te lokacije su na planu za vršenje
23 ekshumacije, ali nisu sve još obrađene.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BOURGON: [simultani prevod] Časni Sude, prilično brzo prolazimo kroz
2 lokacije. Svjedok nam govori gdje se one nalaze i čega su one rezultat, međutim,
3 ne navodi da li je to bilo na zahtjev istraživačkog tima ili na temelju
4 informacija iz nekih drugih izvora koji su nas doveli... koji su ih doveli do
5 otkrića tih lokacija. Na taj način bismo mogli, ako dobijemo više informacija,
6 skratiti unakrsno ispitivanje.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Relevantno pitanje. Vidim da ustaje
8 gospodin Ostojić.

9 G. OSTOJIĆ [simultani prevod] S obzirom da već molimo, nismo dobili
10 datume na ovom nizu fotografija iz zraka. Možda bi bilo dobro da se i to nekako
11 riješi. Bili bi smo zahvalni.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine Ostojiću. I ja sam to
13 primijetio.

14 Da li želite Vi nešto reći, gospodine McCloskey ili gospodine Ruez?

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Učinit ćemo kao što je zatraženo.

16 Naravno, gospodin Ruez može detaljno pričati o svemu tome. Ja sam
17 planirao da to učini osoba koja je napravila izvještaj, koja se bavi samim
18 forenzičkim pitanjima, jer je to detaljnija jedna stvar. Ja sam samo htio da
19 prođemo kroz ovo da biste se Vi upoznali sa lokacijama zapravo, u osnovi, ali
20 svjedok je ovdje koji može odgovarati na pitanja. Mi smo spremni da...

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da bi bilo korisno kada bi
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedok na to odgovorio. U tom slučaju, riješite ova dva pitanja koja su
2 pokrenuli gospodin Bourgon i gospodin Ostojić.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

4 P: Da li ste Vi konkretno bili uključeni u identifikaciju, sondažu,
5 pregledavanje i svih ovih sekundarnih grobnica?

6 O: Da, jesam.

7 P: U redu. Dakle, možda možemo početi od područja ceste na Hodžićima. Na
8 primjer, recite nam... da li mi možete reći šta Vas je navelo da pregledate...
9 pregledavate područje ceste kod Hodžića kao potencijalnu sekundarnu grobnicu?

10 O: Ja bih to mogao na jednostavniji način, ako nemate ništa protiv, jer
11 je situacija jednostavna.

12 P: Pa, to bi moglo biti možda malo upitno, ali vidjet ćemo kako će
13 izgledati. Izvolite.

14 O: Kronologija je bila takva da smo počeli sa pronalaženjem četiri
15 lokacije u području Zelenog Jadra. To nas je navelo da zatražimo zračne
16 fotografije od područja tog Zelenog Jadra. Nakon što smo dobili te informacije
17 na kojima se vidjelo da ima šest područja gdje je bilo prekopavano, a ne četiri,
18 kao što smo ranije smatrali, kao što smo ranije znali, mi smo napravili i tamo
19 sondažu i potvrdili ta dva dodatna mjesta. Nakon tog našeg početnog zahtjeva,
20 američka vlada je preuzela inicijativu i nastavila sama potragu za tim
21 sekundarnim lokacijama grobnica i mi smo dobivali direktno te fotografije koje
22 su bile vezane za sve ove druge sekundarne lokacije o kojima sam dosada govorio.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Liplje, Hodžići, Čančari, sve je to bilo pronađeno zahvaljujući tim
2 fotografijama dobivenim od američkih vlasti.

3 P: U redu. Da li nam možete nešto odgovoriti na konkretno pitanje vezano
4 za datume? Da li se sjećate datuma kada su identificirani ovi predmeti?

5 O: Ja ne znam datum kada je ovo snimljeno, oni se nisu nalazili na dat...
6 na dokumentima koje smo dobili. Ali naš zahtjev je bio poslan ili nakon misije u
7 aprilu... ili možda u junu, dakle tokom ljeta 1996. Ja ne znam točan datum samih
8 fotografija.

9 P: U izvještaju gospodina Manninga se nalaze pojedinačno te fotografije
10 sa svakim od datuma koji se odnosi svaki na svoju lokaciju. Moja je krivica što
11 svjedok nije... nema odgovor sada spreman.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala na informaciji, gospodine
13 McCloskey.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] U redu.

15 P: Mislim da je sada na redu 253. Ne, to smo već pogledali. I 255.
16 Govorili ste nam o Čančarima.

17 O: Ovdje je grafički prikazana niz nakupina devet lokacija. U dolini ih
18 ukupno ima dvanaest, uz jedan potez koji ide uz makadamsku cestu možda osam
19 kilometara dužine u dolini Čančari.

20 P: Kako ste ih pronašli?

21 O: Uz pomoć onih američkih zračnih fotografija. Na temelju indikacija sa
22 tih fotografija, otišli smo i napravili sondažu na nekoliko lokacija.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Jeste li prilikom sondaže tražili ljudske ostatke?

2 O: Da. I kada smo utvrdili da stvarno ih sadrže, mi smo ih stavili u naš
3 plan ekshumacija.

4 P: U redu. Pređimo na 256. Recite što je ovo.

5 O: Ovo je opći prikaz te dolina Čančara. Ovako sad gledamo sa zapada
6 prema istoku u ono tamo veliko, veliko brdo. Na istoku, to je savezna republika,
7 koja se vidi na tu stranu.

8 P: Idemo na red... po redu na 257. Što su... što je ovo? Čega su ovo
9 fotografije iz zraka?

10 O: Ovo su fotografije cijele te doline gdje se nalazi nakupina od 12
11 lokacija. Ja sam crvenim uokvirio tri lokacije. Jedna se, naime, ne vidi
12 najbolje, nalazi se desno dolje. Dakle, te tri lokacije se odnose na primarnu
13 grobnicu, a sve druge... Ukupno, dakle, imamo 12 grobnica.

14 P: Kako su one vezane za primarne grobnice, to je tema jednog drugog
15 iskaza, iako ja znam da gospodin Ruez se sjeća mnogo toga.
16 258, šta je ovo?

17 O: Ovo je pogled na lokaciju Čančari broj 12 iz veće blizine. Fotografija
18 je okrenuta kako bismo to mogli usporediti sa pogledom iz helikoptera kojim se
19 vidi ista ta lokacija, a i kako bismo to prvo pogledali iznad zemlje pa sve do
20 područja na razini zemlje i onda pod zemljom.

21 P: Jeste li ovu lokaciju odabrali kao jedan od primjera za to da biste
22 prikazali Vijeću kakva je situacija bila?

23 O: Da. Ja sam napravio i video na lokaciji u neku... jednu drugu svrhu,
24 ali nam može pomoći kako je vođen proces ekshumacije.

25

26

27

28

29

30

1 P: Idemo sada na sljedeću snimku, 259. Dakle, to je povezano sa 258.

2 O: Da. To je potpuno ista lokacija, međutim ovaj puta je to snimljeno iz
3 helikoptera. Vidi se cesta koja vodi u dvoranu, izlaz iz dvorane je prema dolje
4 lijevo na ovoj fotografiji. Onda vidimo parkiralište za vozila, samu masovnu
5 grobnicu. Ove bijele mrlje uz grobnicu su vreće u koje se stavljaju tijela. S
6 desne strane je kontejner gdje se također spremaju, mrtvačnica da tako kažem.
7 Zatim imamo kontejner sa vodom i sa tuševima i WC-om.

8 P: Koji od forenzičara je rukovodio ovu... ovo iskapanje?

9 O: Profesor Richard Wright.

10 P: A ko je vodio istragu?

11 O: Jedan od članova tima je uvijek bio zadužen za vođenje istrage. Jedan
12 od članova - mi smo se rotirali - je uvijek bio prisutan prilikom ekshumacije
13 ovih sekundarnih grobnica.

14 P: Koja je bila Vaša uloga kao čovjeka koji je vodio cijelu istragu?

15 O: Ja sam bio obavještavan o tome što je nađeno, ali moja uloga je bila
16 da se identificiraju lokacije, da se utvrdi gdje su, da se napravi sondaža, da
17 se pošalju timovi za ekshumaciju i ja sam pratio nalaze. Ali kao što ste rekli,
18 po jedan istražitelj je vodio konkretno iskapanje i sastavljao izvještaj, tako
19 da nisam upoznat sa svim pojedinostima o tome što je pronađeno na toj lokaciji.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: U redu. Pređimo na sljedeću stranicu, 260. Što je ovo?
2 O: Ovo je pregled površne razine te sekundarne grobnice Čančari.
3 P: A što konkretno vidimo ovdje?
4 O: Vidimo dijelove tijela, kosti, lubanje. To je u prvom sloju ispod same
5 razine. Dakle, to je prvi sloj.
6 P: Da li ste videosnimku napravili ekshumacije na ovoj lokaciji?
7 O: Da, jesam.
8 P: Da li ste ga skratili na otprilike 19 minuta?
9 O: Pa, možda.
10 P: Mislim da smo spremni da pustimo tu videosnimku, koja nosi 60... 65ter
11 broj 1870.

12 [Gleda se video-snimak]

13 SVJEDOK: [simultani prevod] Ovo je lokacija prije nego što je na njoj
14 išta rađeno. Vidi se i okolina.

15 Ova cesta vodi prema izlazu iz doline, dakle prema onoj cesti Zvornik-
16 Konjević Polje. To je jedna dolina koja je onako izdvojena i sve zgrade koje su
17 bile u njoj su uništene. Ovo je tim forenzičara koji vrše mjerenja lokacije.

18 Ovo je rovokopač koji je korišten za ekshumaciju, gdje se prvo sastruže
19 površina prije nego sama ekshumacija počne.

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

21 P: Ko je ovaj čovjek na slici?
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Čovjek s lijeve strane je profesor Richard Wright.

2 P: Hvala.

3 O: Njegov je zadatak u ovom trenutku da pronade koji su obrisi same
4 grobnice, a to se može vidjeti tako što se vidi da je boja zemljišta drugačija,
5 boja zemlje je drugačija.

6 Zatim ovim zastavicama označava koji su obrisi tog područja koje je druge
7 boje.

8 P: A ko snima ovu videosnimku?

9 O: Ja.

10 P: Ove informacije koje nam govorite, od koga ste to saznali?

11 O: Za razliku u boji sam prvi put čuo od profesora Haglunda 1996., a
12 kasnije, kad sam bio s njim u kontaktu na lokacijama, i od profesora Wrighta.

13 Ovdje možete vidjeti očigledni razliku u boji. Ovo zelenkasto je blato
14 koje je bilo u kontaktu sa tijelima.

15 Arheolozi počinju iskopavati jedan jarak, kao /?parametar/ oko same
16 grobnice.

17 Ovo je prvo otkriće, s obzirom da je sama grobnica bila malo dublje nego
18 što smo očekivali kada smo počeli guliti zemlju sa površine.

19 Taj jarak se sad kopa oko razine dna ove grobnice. Dakle, cijela ova hrpa
20 zemlje zapravo predstavlja grobnicu, a oni sada rade oko nje.

21 A ovo je odvodni kanal za vodu, ono s lijeve strane. A ovo je jedna ruka
22 koja je zaštićena u tom trenutku plastičnom vrećicom.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Ovo je jedna cipela bila.

2 Ovdje je istražitelj Jan Kruszewski, detektorom za metal traži čahure.

3 Ovo je prva pronađena čahura u toj grobnici.

4 Čahure su važne, jer su one jedan od glavnih elemenata za povezivanje

5 lokacije, dakle mjesta gdje je bilo stratište, primarne grobnice i sekundarne

6 grobnice i to pomoću analize čahura, osim uključujući i neke druge načine,

7 naravno.

8 Kao što možete vidjeti, ovo je jako, jako detaljan i precizan posao. Svi

9 su ovi ljudi arheolozi.

10 Svaki dan bi lokacija bila snimana prije nego što bi se stavila zaštita,

11 zaštitni sloj, a tokom noći je to bilo pod stražom.

12 Ovo je stopalo koje smo pronašli prilikom prve sondaže te lokacije.

13 Dakle, ovo je površina te sekundarne masovne grobnice, pregled cijelog...

14 cijele površine.

15 Ovaj dio tijela je izdvojen.

16 Svaki relevantan predmet je bio obilježen unutar grobnice.

17 P: Gospodine Ruez, s obzirom na ove ostatke koje smo vidjeli, da li su

18 naučnici bili u mogućnosti da istrazi daju bilo kakve podatke o ukupnom broju

19 ljudi čiji su ostaci su pronađeni?

20 O: U ovoj konkretnoj grobnici se ne sjećam preciznog broja. Mislim da je

21 tu bilo 80 tijela.

22 P: Ali moje pitanje je bilo: da li su oni bili u mogućnosti da to

23 sortiraju koristeći naučna sredstva, antropološka sredstva?

24 O: Pa, prvo su zaista koristili antropološke... antropološka sredstva i

25

26

27

28

29

30

1 znam da su... da ćete dobiti novi broj žrtava na osnovu analize DNK koji je
2 bitno drugačiji od broja žrtava kojim smo se mi prvobitno koristili.

3 P: U redu. Hvala.

4 O: Ovo je primjer koliko može biti teško za forenzičkog antro...
5 arheologa da otkrije samo jedan dio tijela, jer je to recimo povezano s nečim, a
6 on onda mora zaista da se potruži da sve učini da bi to izvukao u jednom komadu.

7 Već sam pomenuo da kod ovih fotografija, to sam rekao još prije nekoliko
8 godina, čovjek treba da osjeti i smrad koji ide uz to.

9 Ovdje ja sam to napravio da izgleda kratko, ali da bi se izvukao ovaj dio
10 tijela treba približno 15 minuta.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da li je vrijeme pauze? Mi smo skoro
12 završili, ako je to moguće.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, ako želite pauzu sada, možemo je
14 sada napraviti, ali još uvijek imamo oko 15 minuta, odnosno 22 minute.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa, mi u stvari možemo da završimo,
16 časni Sude. Nisam... nije mi baš jasno vrijeme, ali...

17 P: Gospodine Ruez, idemo dalje. Da vidimo gdje smo stali? 261. Da
18 pogledamo sada 262, mislim.

19 I ponovo mislim da Vi možete da rezimirate.

20 O: To nije taj. Nakon dokaza koji pokazuje prvi nivo Čančara 2 /12?/. Da,
21 to je ovaj.

22 P: Dakle 261. Izvinjavam se. Šta prikazuje ova karta?

23 O: Ovo je grafički prikaz kojim se rezimiraju oni prethodni i pokazuje
24
25
26
27
28
29
30

1 sve lokalitete u području sjever koji su vezani za ekshumacije. Znači primarne
2 lokalitete, to su ružičaste zvijezde, i sekundarne lokalitete koje su bilježene
3 žutim tačkama.

4 P: U redu. Da pogledamo sada sljedeći grafički prikaz. To je 262,
5 područje jug.

6 O: Ista situacija kao i na prethodnom grafičkom prikazu. Područja
7 prekopavanja u području jug, dakle Glogova, i sekundarne lokacije Zeleni Jadar.

8 P: U redu. A 263, šta je to?

9 O: Ovo je karta cijelog područja. Vidi se kako su bila raspoređena ova
10 mjesta zločina na teritoriji koja se protezala pretežno 70 kilometara u pravcu
11 sjever-jug i 40 kilometara istok-zapad. Vide se primarne grobnice. Zatim...
12 Većinom su to, u stvari, primarna stratišta, zatim mjesta ukopavanja koja nisu
13 prekopavana i konačno sekundarne masovne grobnice.

14 Jedino što se ne vidi, to su mjesta zatočeništva. To se može dodati ovoj
15 karti.

16 P: To je na jednoj od Vaših karata o kojoj ste već govorili, mislim. I
17 ovde je završna grupa fotografija koja nosi naslov "Razaranje džamija". Da prvo
18 pogledamo to. Šta je ovo?

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Haynes.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Postavljam pitanje relevantnosti ovog
21 dijela fotografija i molio bih da mi se kaže na koji dio optužnice se odnosi, na
22 koje tačke optužnice se ili paragraf optužnice se odnose ove fotografije.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey.

24 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ove stvari
25 mogu biti vrlo korisne da se vide. Ja naravno mogu i da odgovorim na ovo, ali

26

27

28

29

30

1 ovo... na ovaj prigovor, ovo pokazuje situaciju ubrzo nakon pada Srebrenice,
2 uništene su džamije. To je povezano sa tačkom optužnice koja se odnosi na
3 progone, naravno i sa genocidom. Riječ je o etničkom razaranju jedne zajednice i
4 njenih vjerskih objekata i to je tačka od kritičnog značaja.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Izvolite nastavite, gospodine
6 McCloskey.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Hvala.

8 P: Gospodine Ruez, možete li nam reći šta je ovdje prikazano? Odakle je
9 to?

10 O: Ovo je snimak glavne džamije u centru grada Srebrenice. Ja sam
11 rekonstruisao ovaj snimak koristeći četiri kadra iz video-snimka koji je
12 napravio gospodin Petrović, koji uzgred nije novinar B92, kao što smo ranije
13 govorili, već *Studija B*, a to je nešto sasvim drugo.

14 P: Hvala za ovu ispravku.

15 O: Ovaj snimak bi, dakle, nosio isti datum kao njegov film, 13. jul, i
16 pokazuje da je džamija stajala u centru grada.

17 P: Kojeg grada?

18 O: Srebrenice.

19 P: U redu. Idemo na sljedeći snimak. Šta je ovo?

20 O: Ovo je fotografija koju sam ja napravio. Datum je na fotografiji 10. aprila
21 1996. I vidi se ista ta džamija u centru grada, koja je očigledno teško oštećena.

22 P: Kako možete zaključiti da je riječ o istoj džamiji koju smo vidjeli na
23 prethodnoj fotografiji?

24 O: Može se prepoznati da je u pozadini ove prethodne fotografije jedna
25 žućkasta zgrada. Možete vidjeti istu tu zgradu na fotografiji od aprila 1996.
26 godine.

27

28

29

30

1 P: U redu. Dajte da se vratimo na 265.

2 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ali, gospodine McCloskey, zašto je ova
3 fotografija drugačija od one koju sam ja iskopao iz e-courta? Ja sam pronašao tu
4 fotografiju koristeći broj sa liste 65ter i to je primjer problema, nekih od
5 problema sa e-courtom. To se može kasnije riješiti. Ja vidim da je isti
6 subjekat, ista je tema fotografije, ali je malo različita fotografija.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pa, u našoj... našoj tabeli mi smo rekli
8 "slično fotografiji sa spiska 65ter", ali to je jedna tipična situacija. Ista je
9 džamija, ali slikana iz drugog ugla. Mislim da je to objašnjenje.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

12 P: Gospodine Ruez, možemo li sada pogledati sljedeći snimak? Šta je to?

13 O: To je ponovo fotografija iz centra grada Srebrenice. Sada je to
14 posmatrano sa brda. U sredini fotografije možete da vidite ponovo džamiju koja
15 je pretrpjela još oštećenja od aprila. Ne sjećam se tačno datuma kada je
16 napravljena ova druga fotografija džamije. Možda je to bilo godinu dana kasnije.

17 P: Nemojte da nagađamo u vezi s tim, ali da pogledamo sljedeću
18 fotografiju, 267.

19 O: Ovo je snimak izbliza istog tog mjesta.

20 I vidi se više detalja, vidi se kupola... vidi se da je srušena kupola
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 i minaret u odnosu na ono što smo slikali na prethodnoj fotografiji.

2 P: Da pogledamo sada fotografiju 268. Šta je to?

3 O: To je upravo isto to mjesto na kojem je snimljena i prethodna
4 fotografija. Datum je 1998., a žuta strelica pokazuje mjesto gdje je ranije bila
5 džamija. Na ovoj fotografiji to je pretvoreno u betonski parking.

6 P: U redu. Hvala. Da pogledamo sada 269. Šta prikazuje ova fotografija?

7 O: To je fotografija džamije na putu od Srebrenice, centra Srebrenice do
8 Zelenog Jadra.

9 P: Da li je to onda neka druga džamija koju sada gledamo nego ono što smo
10 ranije vidjeli?

11 O: Da, to je druga džamija. Ova je fotografija napravljena u aprilu 1996.
12 Može se sa video-snimka također izvući kadar kada se Mladić vozi prema
13 Srebrenici. U jednom trenutku se vidi ova džamija i može se prepoznati na osnovu
14 nekih crnih dijelova na jednom zidu, ako bismo uporedili fotografije.

15 Razlika na ovoj je u tome što je u aprilu 1996. ovo već teško oštećena
16 džamija.

17 P: U redu. Da pogledamo sljedeći snimak. Šta je ovo?

18 O: Ovo je bivši minaret ove džamije kada se gleda sa strane.

19 P: U redu. Da pogledamo... Mislim ovo je poslednja fotografija.

20 O: Ovo je ista ta džamija snimana sprijeđa. Kasnije je potpuno srušena
21 sa zemljom.

22 P: U redu.

23 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, bio sam u mogućnosti da
24
25
26
27
28
29
30

1 nađem fotografiju Bratunca na kojoj nije izrezana Bratunačka brigada i to sam
2 dostavio, kopiju toga Odbrani i također bih želio da to obilježimo kao 272, da
3 bismo imali bolju fotografiju u spisu. Ne znam da li ima potrebe da svjedok to
4 pogleda. To je malo drugačija fotografija, ali riječ je o centru Bratunca,
5 jasnom snimku. Na njemu... u stvari na njoj nešto piše. Možda bi ipak trebali da
6 je pogledamo.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li Odbrana ima nekih prigovora? Ne. U
8 redu. Ja mislim da ipak bi dobro bilo da pokažete to svjedoku, a i da i mi imamo
9 mogućnost da to vidimo.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da je bolje da to stavimo na
11 grafoskop tako da Vijeće može da vidi. Ovo je drugačija fotografija Bratunca od
12 one na kojoj je bila označena brigada.

13 P: Gospodine Ruez, Vi prepoznajete šta prikazuje ova fotografija?

14 O: Da.

15 P: Da li biste mogli da je na trenutak pogledate i kažete nam da li se tu
16 u suštini vide iste zgrade kao i na prethodnoj fotografiji Bratunca?

17 O: Da, apsolutno.

18 P: I koliko je Vama poznato, da li ovo što piše na fotografiji je tačno?

19 O: Da. Kada je riječ o autobusnom preduzeću, da, to je tačno. Zatim o
20 autobusima, gdje su bili autobusi, to je informacija koju smo dobili od
21 svjedoka. Mjesto gdje se nalazi stara škola, hangar, škola "Vuk Karadžić", to

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 mogu da potvrdim. Tamo sam bio. Položaj autobusa ispred, znamo da je... sada
2 znamo da je to tačno, jer su bili poredani na ulici ispred zgrade, a ne
3 paralelno.

4 P: Koje zgrade?

5 O: Škole "Vuk Karadžić".

6 P: U redu.

7 O: Kada je riječ o policijskoj stanici, to ne mogu potvrditi. Nikada
8 nisam tamo išao.

9 P: U redu.

10 O: Kancelarija SDS-a. Da, to sam pretražio. Hotel "Fontana", nekoliko
11 sastanaka održano tamo.

12 P: Da li možete potvrditi da je to tačna lokacija?

13 O: Apsolutno.

14 P: U redu.

15 O: Štab Bratunačke brigade. Naravno i tamo sam radio pretres. Autobus
16 ispred, to znamo od holandskih svjedoka. To je... su vrlo približne pozicije
17 autobusa, jer autobusi su u stvari išli prema Konjević Polju. I to smo saznali
18 od svjedoka koji je rekao da je bila linija postrojenih autobusa na izlazu iz
19 Bratunca. Zbog toga to piše ovdje.

20 P: U redu. A kada je riječ o orijentaciji strelice u pravcu Potočari; da
21 li je to tačno?

22 O: Da. Sve oznake su tačne, koliko je meni poznato.

23 P: U redu. Hvala Vam lijepo.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospođo tajnice, Vi ćete se pobrinuti da
25 date ovom dokumentu broj dokaznog predmeta? Gospodine Bourgon?

26 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

27 Posljednje pitanje koje je Tužilaštvo post... koje je predsjedavajući postavio u

28

29

30

1 vezi sa ovim dokaznim predmetom, nema prigovora Odbrane. Ali će biti prigovora
2 Odbrane kada dođe vrijeme da se usvoji dokazni predmet 2103. To je novi dokazni
3 predmet i nije prema spisku po pravilu 65ter.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To se sve nalazi na CD-u, ta cijela
5 zbirka 271.

6 G. BOURGON: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. A kada ćemo imati tu mogućnost
8 da vidimo taj podnesak?

9 G. BOURGON: [simultani prevod] Pa, mi smo mislili da to možemo da uradimo
10 usmeno kada Tužilaštvo bude tražilo da se taj dokazni predmet uvede u spis.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu.

12 U redu. Gospodine McCloskey?

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod]

14 P: Gospodine Ruez, na kraju, recite nam da li ste Vi napisali jedan
15 policijski izvještaj o različitim aktivnostima koje ste obavili kao istražitelj
16 u ovom predmetu?

17 O: Nisam.

18 P: Da li ste na bilo koji način mogli da zabilježite ono što ste radili?

19 O: Da. Imao sam nekoliko načina za to.

20 P: Možete li nam ukratko objasniti na koje načine ste to uradili?

21 O: Pa, uglavnom su to bili takozvani administrativni dnevници kada smo
22 odlazili na misije i tu su bili detalji svega onoga što smo radili iz sata u
23 sat. Takođe smo imali sve fotografije koje smo obilježili ERN brojevima, kako bi
24 se mogle uvesti u spis. I najveći dio vremena smo, takođe, imali i video-snimke,

25

26

27

28

29

30

1 zahvaljujući prisustvu Petera Nicholsona, koji je onda davao informacije, ne
2 samo o datumu već i detaljima onoga što smo našli.

3 P: A da li ste intervjuisali neke svjedoke Vi lično?

4 O: Da, jesam. Obavio sam razgovore sa nekoliko svjedoka i njihove izjave
5 su takođe predate kao dokazi sa ERN brojevima.

6 I zaboravio sam da govorim o našim internim dokumentima, a to su
7 izvještaji sa misija, u kojima su informacije o onome što smo radili tokom
8 misija, sa datumima i aktivnostima.

9 P: U redu.

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, to bi bio
11 kraj mog glavnog ispitivanja.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, gospodine McCloskey.

13 Mislim da ćemo sada napraviti pauzu i onda ćemo odmah poslije pauze,
14 gospodine Živanović, početi sa unakrsnim ispitivanjem.

15 Sutra ne radimo, kao što znate, ali mislim da imamo jasne indikacije ili
16 novije indikacije o tome koliko dugo će trajati ili koliko je planirano Vaše
17 unakrsno ispitivanje, kako bi smo... što bi nama pomoglo da planiramo vrijeme i
18 takođe kako bi gospodin Ruez mogao da kontaktira svoje poslodavce.

19 Da, gospođo Fauveau. Izvolite.

20 GĐA. FAUVEAU: [simultani prevod] Da, gospodine predsjedavajući. Prije
21 nego što počnemo sa unakrsnim ispitivanjem, kako bi ste imali predstavu o
22 vremenu koje nam je potrebno, morate znati da mi smo dobili transkript na B/H/S-
23 u tek danas, transkript prethodnog svjedočenja ovog svjedoka u predmetu

24

25

26

27

28

29

30

1 Erdemović, i takođe u postupku po pravilu 61 i takođe audio-snimke. I to možemo
2 da damo našim klijentima tek sutra ujutru, a u skladu sa politikom pritvorske
3 jedinice, oni će to dobiti tek u četvrtak, tako da ja nisam sigurna da li možemo
4 početi sa svojim unakrsnom ispitivanjem prije nego što naši klijenti saznaju o
5 prethodnim iskazima ovog svjedoka.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li ograničavate svoj komentar samo na
7 svog klijenta ili govorite o svim timovima Odbrane?

8 GĐA. FAUVEAU: [simultani prevod] Mislim da je to zajednički stav svih
9 timova Odbrane. Optuženi imaju pravo da dobiju prethodne iskaze na jeziku koji
10 razumiju.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, onda da napravimo pauzu sada. I
12 nastaviti ćemo za 25 minuta i reći ćemo Vam kakav je naš stav.

13 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

14 ... Početak pauze u 17.42h

15 ... Sjednica nastavljena u 18.13h

16 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prevod] Ustanite, molim.

17 Izvolite sjesti.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da se prvo pozabavimo ukratko ovim. Pod
19 jedan, obaviješteni smo da što prije zastupnici budu predali odgovarajuće CD-e
20 pritvorskoj jedinici za prosljeđivanje do klijenata, to će prije ta stvar biti
21 riješena. Što se nas tiče, mi također pozivamo komandanta i vlasti pritvorske
22 jedinice Ujedinjenih naroda da ubrzaju proces predaje odgovarajućih CD-a... CD-
23 ova optuženima, jer je vrijeme krucijalna stvar. Mi imamo samo jedan dan,
24 sutrašnji dan, kada ne radimo, kada možemo nadoknaditi, mnogo se toga može
25 učiniti, ali voljeli bismo da se cijela stvar ubrza radi boljeg provođenja
26 pravde.

27

28

29

30

1 Da se sada vratim na ono što ste Vi rekli, gospođo Fauveau. Kad kažem
2 Vi, mislim na Vas kao portparola Obrane. Stav je ovakav: mi smatramo da
3 činjenica da Vaši klijenti nisu imali priliku da vide te tekstove i da čuju
4 snimke na vlastitom jeziku, da je to nešto bi samo po sebi trebalo biti prepreka
5 za započinjanje unakrsnog ispitivanja na današnji dan. Međutim, jasno nam je da
6 su konsultacije između Vas i Vaših klijenata Vaše pravo, njihovo pravo, te da bi
7 takva konsultacija mogla zahtijevati dvije stvari. Ako se to učini u vrijeme
8 prije odlaska gospodina Rueza, onda možemo nadopuniti unakrsno ispitivanje, ako
9 bude to zatražio neki od timova. Ukoliko gospodin Ruez do tada ode i Vi želite
10 da ga ponovo pozovemo, ja sam siguran da će francuske vlasti omogućiti njegov
11 dolazak u Hag, i imat ćete ponovo priliku da ga unakrsno ispitajte.

12 U međuvremenu, Vi ste svi imali sami te dokumente u posjedu. Svi možete
13 čitati engleski i slušati engleski jezik, bar jedan član svakog tima to može,
14 tako da nema razloga zbog čega ne bismo započeli sa unakrsnim ispitivanjem i
15 vidim da gospodin Živanović jedva čeka da stane na noge.

16 Izvolite ,gospodine Ostojiću.

17 G. OSTOJIC: [simultani prevod] Možda sam ja još više sklon tome. Prije
18 nego što počnemo, ja imam jedno pitanje, ako Vijeće dozvoli, a to je: da li bi
19 nam gospodin Ruez dao dokument sa misije, zatim te dnevnike? To je više
20 zastupnika zatražilo i u ovom i u drugim predmetima i prema pravilniku stoji da

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je zabranjeno to dostavljanje. Ja mislim da je to važno, vidjeli smo na temelju
2 i vrpce i svega, da ima različitih datuma. Ako bismo, dakle, mogli dobiti to, to
3 bi nam pomoglo da bolje vodimo unakrsno ispitivanje.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja ne mogu govoriti u ime gospodina
5 Rueza. Da li gospodin McCloskey želi nešto reći o tome? U čijem je posjedu
6 pravno gledano? Ko je taj koji ima te dokumente sa misije?

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ja smatram da Tužilaštvo, u svakom
8 slučaju, ima primjerke. Pretpostavljamo da je to jedna situacija u kojoj je
9 zajedničko vlasništvo. Ovo je nešto što se već javilo u predmetu *Krstić* i Vijeće
10 u tom predmetu utvrdilo da se radi o internim dokumentima i praksa je i pravilo
11 koje je Tužilaštvo usvojilo da se drži toga i da uloži prigovor na predavanje
12 tih dokumenata.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A *Blagojević*?

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Zapravo, koliko ja pamtim, to je iz
15 predmeta *Blagojević*, ne iz predmeta *Krstić*, to se više ne sjećam. Dakle, u
16 *Blagojeviću* se to zatražilo i bilo odbijeno. Dakle, ovo je jedno od pitanja za
17 koje mislim da bi nam bilo korisno da imamo malo više vremena da odgovorimo, ali
18 naša je praksa da prigovorimo kada se zatraži davanje tog materijala. Gospodin
19 Ruez je, s obzirom da više puta davao iskaz, sve što je zabilježeno preko
20 razgovora, filmova i preko drugih materijala o kojima on govori, to je sve već u
21 zapisniku na neki način, sve je negdje arhivirano tako da...

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li Vi želite nešto reći, gospodine
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ruez, prije nego što prepustim riječ gospodinu Ostojiću?

2 SVJEDOK: [simultani prevod] Ja nemam ništa dodati.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li imate u posjedu te dokumente sa
4 misija?

5 SVJEDOK: [simultani prevod] To nisu zvanični dokumenti o misiji. Oni su
6 označeni ERN brojem i, po meni, oni su na raspolaganju Odbrane. Ja sada ne
7 govorim o tim dokumentima o misiji, mada neki od njih postoje, ja govorim o
8 izvještajima sa misija. Ja sam ih sačuvao i to do 1999. godine.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey?

10 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako bih mogao razjasniti. Gospodin Ruez
11 vjerojatno misli na izjave, stotine izjava svjedoka i mislim da je to u svakom
12 slučaju već u rukama Odbrane.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li ste se usuglasili Vi ili niste?
14 Meni se čini da ne.

15 G. OSTOJIĆ: [simultani prevod] Ako gospodin Ruez ima te izjave, mislim
16 da bi to trebalo objelodaniti Odbrani. Ako je problem u tome što je to interni
17 rezultat rada, mislim da su oni odust... bi oni trebali odustati od tog prava na
18 internu upotrebu, bez obzira gdje im se... gdje se sudilo. Oni ne traže... ne
19 primjenjuju pravilo 70(D), ni ovaj svjedok se na njega ne poziva. Mi bismo
20 zamolili da uputite svjedoka da donese i zamolit ćemo da, s obzirom da imamo
21 vremena do ostatka... do kraja tjedna, da naložite svjedoku da se to dostavi i

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da možemo za ubuduće se pobrinuti.

2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi ćemo donijeti odluku o tome u
3 četvrtak. Možda da počnemo u međuvremenu sa unakrsnim ispitivanjem. Da,
4 gospodine McCloskey.

5 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Želim samo podsjetiti Odbranu da mi
6 nismo dobili dokumente zastupnika Odbrane o tome šta imaju namjeru koristiti
7 tokom unakrsnog ispitivanja.

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pa, mi nismo dobili ništa te vrste.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da je to pravilo takvo koje
10 isključuje za svakog potrebu, to jest obavezu predavanja.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja se slažem s Vama.

12 Gospodine Živanović, prije nego što počnemo, da li smo dobili već neku
13 procjenu koliko će koji od timova Odbrane trebati za unakrsno ispitivanje?
14 Naravno, ostavimo po strani ono što sam rekao. Ako bude potrebno dodatnih
15 pitanja, onda to ćemo kasnije.

16 G. ŽIVANOVIĆ: [simultani prevod] Mislim da će meni sat i po vremena biti
17 dovoljno za unakrsno ispitivanje.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Ostojić?

19 G. OSTOJIC: [simultani prevod] S obzirom da je iskaz bio veoma
20 ograničen, najviše dva sata.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon?

22 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala. Mi mislimo da bi smo mogli to
23 smjestiti u sat, sat i pol vremena, što je pola od onog što smo planirali.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Lazareviću?
2 G. LAZAREVIĆ: [simultani prevod] Hvala, časni Sude. Kao i gospodin
3 Bourgon, sat i pol najviše.
4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospođu Fauveau.
5 GĐA. FAUVEAU: [simultani prevod] Možda dva, dva i po sata. Ali moglo bi
6 biti i kraće jer će vjerojatno moje kolege se pozabaviti nekim od tema.
7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Krgović?
8 G. KRGOVIĆ: [simultani prevod] Pa, pola sata, možda i manje.
9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Haynes?
10 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja mislim ne više od pola sata za nas.
11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. To je onda ukupno... dakle,
12 negdje oko deset sati. To je najmanje tri dana, ako bi smo još pola sata radili.
13 Gospodine McCloskey, izvolite.
14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Možda nećemo, pošto se ovo možda neće
15 ponoviti. Samo hoću reći da smo pola sata unutar naše procjene od 11 i pol sati.
16 To je jedna pozitivna stvar.
17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro bi bilo kad bi se tako i
18 nastavilo.
19 Izvolite, gospodine Živanoviću.
20 Unakrsno ispituje g. Živanović:
21 P: Dobar dan, gospodine Ruez. Gospodine Ruez, Vi ste prvi put otišli u
22 Bosnu i Hercegovinu 20. jula 1995?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: To je bilo nešto ranije, koliko se ja sjećam. Ako bi smo kao prvi dan
2 dolaska na teritorij bivše Jugoslavije...Ja sam morao doći do Tuzle preko
3 Splita, mislim da je to bilo 20. jula 1995.

4 P: Tako sam ja i rekao, 20. jula.

5 O: Ja se izvinjavam, ja sam video 29 napisano.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda treba ispraviti transkript.

7 G. ŽIVANOVIĆ:

8 P: Bili ste u Tuzli?

9 O: Da.

10 P: Tamo ste otišli radi prikupljanja informacija u vezi slučaja
11 Srebrenice?

12 O: Tako je.

13 P: Tamo ste stupili u kontakt sa vlastima Bosne i Hercegovine?

14 O: Jesam.

15 P: I imali ste komunikaciju sa onim organima koji su takođe prikupljali
16 podatke o slučaju Srebrenica?

17 O: Da.

18 P: S obzirom da ste imali isti cilj, verovatno ste imali i neku
19 izgrađenu metodologiju u prikupljanju tih podataka?

20 O: Ne bih rekao zajednički cilj, a u svakom slučaju ne i istu
21 metodologiju. Ne, to nije bilo tako.

22 P: Vi ste posredstvom bosanskih organa vlasti dolazili do pojedinih
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svedoka koji su mogli da Vam daju informacije o slučaju Srebrenica?

2 O: To je prava istina, da.

3 P: Između ostalih, Vi ste kontaktirali sa 2. armijom... sa 2. korpusom
4 Armije Bosne i Hercegovine?

5 O: Kontakt je uspostavljen sa komandom 2. korpusa, ali to je bilo tek
6 1998.

7 P: Ja ću da vam predočim jedan dokument do njega smo došli preko EDS-a.
8 On nosi broj 0263-1668 i to će biti na našoj 65ter listi 1D... označen pod
9 brojem 1D012. Mi smo tražili prevod ovog akta, međutim prevod još nije gotov,
10 tako da ću Vam ga ja pročitati na B/C/S jeziku, a Vi ćete dobiti prevod.

11 Izvinjavam se. Samo jedna mala ispravka. Broj dokumenta je 1D010, znači na našoj
12 65ter listi, nije 012.

13 Vidite sada ovaj dokument?

14 O: Da, vidim.

15 P: U levom gornjem uglu piše: "Armija Republike Bosne i Hercegovine,
16 Komanda 2. korpusa, Odeljenje bezbjednosti, broj: SP 06-101-160-8/95, Tuzla,
17 10.08.1995." U desnom gornjem uglu, prvo je napisano rukom "Urgencija po ovom
18 aktu", a ispod toga je odštampano "Odbrana republike, vojna tajna, strogo
19 poverljivo". Zatim vidite ERN broj. Nešto levo od njega piše: «Komanda 2. SNB,
20 PK za bezbjednost." PK je skraćenica za pomoćnik komandanta. A potom ide, kao
21 neka vrsta naslova dokumenta, naziva dokumenta: "Izjave boraca 28. divizije

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kopnene vojske, zadaci." Zatim sledi tekst: "Veza, Vaš akt SP broj 16-194 od
2 07.08.1995. godine."

3 "Izjave koje ste dostavili uz citirani akt sadrže određena saznanja,
4 koja se u najvećem dijelu tiču prelaska grupe boraca i civila iz Srebrenice na
5 slobodnu teritoriju, a veoma malo ili gotovo nikako ne sadrže činjenice koje se
6 tiču ratnih zločina i zločina genocida. Po našim usmjeravajućim aktima koje ste
7 dobili, kao i po uputstvima koja su Vam data prilikom predavanja održanog
8 03.08.1995. godine, u Domu boraca komande 2. korpusa, bilo je potrebno navedene
9 izjave uzeti na okolnosti RZ i ZG," to je skraćenica za ratne zločine i zločine
10 genocida.

11 "U materijalima koje ste dobili, detaljno i na prikladan način stoji šta
12 sve treba sadržavati izjava koja se odnosi na navedene okolnosti, počevši od
13 podataka od lica od kojeg se izjava uzima, do njenih drugih sastavnih i
14 obaveznih elemenata. U Vašim dostavljenim izjavama navedeno nije ispoštovano.
15 Pored toga, izjave treba potpisati i ovlašćeno službeno lice, kao i lice koje je
16 izjavu dalo.

17 U datom smislu je potrebno da navedene izjave uzmete u propisanom
18 obliku, poštujući usmerenja koja smo Vam dali u ovom aktu. Ukoliko smatrate za
19 potrebno da se u vezi datih usmerenja dodatno konsultujete, stoji Vam na
20 raspolaganju referent bezbednosti 2. korpusa, kapetan Kofrić Hajro. Po ovom aktu
21 postupite obavezno i u datom smislu, te u što kraćem roku izvršite date zadatke

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 po ovim uputama."

2 U potpisu je pomoćnik komandanta za bezbjednost, pukovnik Mehmed... Ja
3 mislim da je prezime Žilić, ne može se videti od pečata, a na pečatu stoji
4 "Komanda korpusa, Odeljenje službe vojne bezbednosti."

5 Recite mi, molim vas, da li ste Vi ovaj dopis videli dosada?

6 O: Prvi put ga sad vidim.

7 P: Vi ste poznavali ovog gospodina, Mehmeda Žilića?

8 O: Ne sjećam se da sam poznavao ikoga pod tim imenom.

9 P: A kapetana Hajru Kofrića?

10 O: Nikad čuo za njega.

11 P: Da li ste Vi na bilo koji način došli do saznanja da su postojala
12 ikakva... ikakvi obavezujući akti koje su izdale vlasti Bosne i Hercegovine, a
13 po kojima se... su se prikupljale izjave od svedoka?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine McCloskey.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ovo pitanje je jako široko i opšte.
16 Pretpostavljam da je vlada imala mnogo obavezujućih naloga i izjava i mislim da
17 to nije nešto na što se može odgovoriti.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da vidimo da li je gospodin Ruez
19 shvatio ovo pitanje na bilo koji ograničeniji način i da li može da odgovori na
20 njega. A ako ne onda ćete morati to da konkretizujete, da svedete na konkretne
21 stvari, jer pretpostavljam da pravila i propisi u većini istraga i pravljenja
22 izjava su univerzalni. U svakom slučaju, gospodine Ruez, da li ste shvatili
23 pitanje gospodina Živanovića i da li ste u poziciji da nam to malo
24 prosvijetlite?

25

26

27

28

29

30

1 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislim da sam shvatio pitanje i
2 pretpostavljam zašto je on zabrinut. Odgovor je jednostavan. Kao što sam rekao,
3 mi nismo imali nikakav kontakt sa komandom 2. korpusa prije 1998. Prva stvar
4 koju smo radili kad smo došli u Tuzlu bila je da dobijemo izjave ljudi koji su
5 već dali izjave vlastima. Dvije grupe vladinih organa su uzimale izjave, koliko
6 je meni poznato. Jedna je bila komisija za ratne zločine, a druga je bila AID.
7 Takođe smo se obratili organima UN-a u Tuzli, pošto smo znali da jedan dio
8 razgovora obavljen tako što su službenici UN-a obavili intervju u Tuzli.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Pošto prvi put čujemo za AID u ovom
10 predmetu, možete li nam za zapisnik objasniti šta je AID?

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Skraćenica AID je skraćenica Agencije za
12 istragu i dokumentaciju. Ova skraćenica se češće koristi kao skraćenica za tajnu
13 službu.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Izvolite, nastavite.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Čini se da se ovde traži priča od
16 gospodina Rueza i da on nagađa na što se odnosilo ovo pitanje.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, ne. Pustite ga da završi. Zato sam
18 ga vrlo konkretno pitao da li je u poziciji da odgovori na to pitanje. A ako
19 nije odgovorio ili ako gospodin Živanović nije zadovoljan odgovorom ili Vi niste
20 zadovoljni, možemo da se vratimo na to i tražimo konkretnije.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SVJEDOK: [simultani prevod] Pa, pretpostavljam da će gospodin Živanović
2 biti zadovoljan mojim odgovorom.

3 Mi smo takođe naišli na takozvani upitnik, tako smo ga mi nazvali. To je
4 dokument koji je pripremljeno Tužilaštvo prije nego što smo mi otišli i tu su se
5 nalazile sve informacije koje su nama bile potrebne da bismo mogli da
6 identifikujemo svjedoka, da sa svjedokom pređemo odmah na suštinu i takođe da
7 možemo da pronađemo svjedoka. Mi smo pokazali ove dokumente svojim kontaktima u
8 Tuzli i mislim da taj dokument koji ste nam pokazali je, u stvari, rezultat
9 kontakata koje smo mi uspostavili između 21. jula i 5. ili 8. ili 10. avgusta. U
10 stvari, 2. korpus je dobio informaciju o našoj metodologiji, koju sam sada
11 pomenuo, da su nama potrebne potpisane izjave, da mi moramo da znamo ko je uzeo
12 te izjave i elemente slične tome.

13 Tako ja tumačim ovaj nalog 2. korpusa, pošto se mi nismo fokusirali na
14 vojna lica koja su uspjela da se izvuku iz tog područja. Ali bez obzira na to,
15 mi smo bili spremni da uzmemo u obzir i neke od tih izjava, ali su nam bile
16 potrebne u adekvatnom formatu. Prema tome, ovo nije naređenje koje je izdato na
17 bilo koji od naših zahtjeva, to je bio interni proces između organa vlasti.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Sada ste ga dobili. Gospodine
19 Živanović.

20 G. ŽIVANOVIĆ:

21 P: Hvala. Još bih nešto hteo da Vas pitam, da budem malo određeniji: da
22 li ste Vi bili svesni, odnosno da li ste znali da izjave koje se uzimaju od tih
23 svedoka srebreničkih događaja moraju imati neke obavezne elemente? Pri tom ja ne
24 mislim na ime svedoka ili potpis, jel /sic/ to se tačno vidi da to nisu, da
25 pored tih elemenata moraju da postoje još neki obavezni elementi. Ako treba, ja
26
27
28
29
30

1 ću Vam još jedanputa pročitati samo taj drugi pasus ovog akta.

2 O: Sjećam se elemenata, ne baš precizno, ali znam o čemu je riječ. O
3 ponovo, pretpostavljam da, pošto smo mi rekli vlastima da je naš glavni fokus
4 samo na ljude koji mogu da prijave vrlo teške zločine, a da nismo u mogućnosti
5 da se suočimo sa velikim količinom dokumentacije, mi ćemo se baviti samo
6 svjedocima koji mogu da nam ponude veliku težinu, dokaze velike težine. Zbog
7 toga mislim da je taj dokument napravljen tako da bi se možda identifikovali
8 ljudi takve vrste ili barem da se poštedi obavljanja posla koji bi vodio
9 prikupljanju velike količine dokumenata, pošto smo mi već u avgustu rekli na šta
10 se mi fokusiramo.

11 P: Da li to znači da ste Vvi, odnosno istražitelji haškog Tribunala, da
12 ste dali vlastima Bosne i Hercegovine te obavezujuće elemente koje treba da
13 sadrže te izjave?

14 O: Ne. Ono što smo mi brzo objasnili je da ćemo se fokusirati u toj
15 prvoj fazi, koja je dosta dugo trajala, da ćemo se baviti samo masovnim
16 pogubljenjima, da nećemo obavljati intervjue sa svakom osobom koja je bila u
17 autobusu, jer to je bilo 25.000 ljudi, niti da ćemo razgovarati sa ljudima koji
18 su bili očevici fizičkog zlostavljanja ili čak jednog pojedinačnog ubistva. To
19 nije bio naš fokus i to smo vrlo brzo objasnili vlastima, tako da ne gube
20 vrijeme intervjuišući stotine ljudi koji su bili očevici jednog detalja, da ga
21 tako nazovem, u odnosu na sve ostalo.

22 P: Iz ovog Vašeg odgovora se može zaključiti da ste Vi davali određene
23 instrukcije vlastima Bosne i Hercegovine, samo ne onako kako sam ja formulisao u
24 mom pitanju?

25

26

27

28

29

30

1 O: Odbacujem riječ "instrukcije", jer to nisu bile ni na koji način
2 instrukcije. U nekoliko dana, smo već imali pristup približno 600 izjava koje
3 smo pokušavali da prevedemo i pročitamo kako bismo mogli da pripremimo proces
4 intervju sa odabranim ljudima. Prema tome, vrlo brzo je vlastima bilo jasno da
5 mi moramo da napravimo vrlo strogu selekciju među svim tim izjavama. Kada je
6 riječ o brojevima, obavijestio sam Vas da u to vrijeme su bila dva istražitelja
7 na licu mjesta i pridružio nam se treći. Prema tome, cijeli proces intervju u
8 ljeto 1995. obavili su trojica istražitelja Međunarodnog suda, kojima je pomagao
9 jedan mještatin, tako da kažem, prevodilac i jedan analitičar koji je govorio
10 jezik i, naravno, prevodioci za sam proces intervju. Dakle, sve te analize je
11 obavilo nekoliko ljudi.

12 P: U ovom aktu, doduše, zaista se ne pominje reč "instrukcije" nego
13 "uputstvo", "uputstva". Da li je ta reč već adekvatnija?

14 O: Ja bih i to odbacio, pošto ja ne znam ko je dao te instrukcije ili
15 uputstva zamjeniku komandanta 2. korpusa. Ono što ja znam je ono što sam upravo
16 rekao. Kako su to onda tumačile osobe, odnosno zvaničnici s kojima smo mi imali
17 kontakt i kako su oni to onda prikazali drugim zvaničnim tijelima, o tome ništa
18 ne znam.

19 P: Da li ste te kontakte sa zvaničnicima imali pre 3. avgusta 1995?

20 O: Da, do njih je došlo čim smo stigli u Tuzlu.

21 P: Znači, posle 21. jula, 20. jula 1995?

22 O: To je tačno.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ja bih sada prešao na jedan drugi, drugi deo ovoga, jedno drugo
2 pitanje. Prešao bih na pitanje snimaka. Mi smo imali prilike da vidimo snimke
3 koje je uvelo Tužilaštvo i bilo ih je ukupno 271. Na nekim...

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možda je došlo do neke zabune u
5 transkriptu. Mi nismo vidjeli ukupno 271 video-traku. Vidjeli smo neke video-
6 trake...

7 SVJEDOK: Ne, ne...

8 SUDIJA AGIUS: /nastavlja se prethodni prevod/ ...neke karte.

9 SVJEDOK:... fotografije, fotografije. Ja se izvinjavam. Nisam ni rekao
10 video-trake.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] U redu. Da samo u zapisnik uđe da sam
12 na ovo ukazao.

13 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Samo jedno pojašnjenje, prije nego što
14 nastavimo, gospodine Živanoviću.

15 Gospodine Ruez, tih 600 izjava, da li su Vam vlasti Bosne i Hercegovine
16 to stavile na raspolaganje 1995?

17 SVJEDOK: [simultani prevod] Da. To se desilo u dvije grupe. Čim smo
18 stigli odmah smo imali pristup, mogli smo da pregledamo nekoliko stotina izjava
19 koje su uzele vlasti od izbjeglica koja su dolazile u Tuzlu.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Hvala.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala, sudiji Kwonu.

22 Gospodine Živanović, izvolite.

23 G. ŽIVANOVIĆ:

24 P: Dakle, da se i ja još jedanputa ispravim. Znači, videli smo 271
25 fotografiju koje Tužilaštvo ode uvelo kao dokaz. Na nekim od tih fotografija su
26 razne strelice ili krugovi ili kvadrati. Pa Vas pitam... odnosno pitam Vas: da
27 li ste Vi vršili ucrtavanja tih... na pojedinim fotografijama tih oznaka?

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja ću dozvoliti pitanje, ali on je o
2 tome naširoko svjedočio i vrlo konkretno govorio o konkretnim fotografijama i
3 kartama. I mislim da je tačno napravio razliku između onih koje je on sam unio,
4 onih koje su korištene u predmetu *Krstić*, i u tom postupku i drugim postupcima,
5 i one koje su bile identificirajuće riječi koje je unijela američka vlada,
6 odnosno američke vlasti. Ako hoćete da zađete dublje, ja Vas neću zaustaviti,
7 ali mislim da smo kroz to već prošli.

8 G. ŽIVANOVIĆ: Ja ću... ja ću samo jednu stvar moliti da svedok razjasni.

9 P: Da li on nije vršio, odnosno da li ni na jednoj fotografiji
10 dostavljenoj od američke vlade nije vršeno nikakvo unošenje ili obeležavanje sa
11 Vaše strane?

12 O: Kao što sam već rekao, kada sam pokazivao svaku fotografiju, sve što
13 je uneseno žutom bojom ili uopšte u boji, to su oznake koje sam ja lično unio,
14 osim dvije fotografije koje sam pokazao, koje su korištene u suđenju generalu
15 Krstiću. Sve što je obilježeno bijelim na snimcima koje nam je dostavio...
16 dostavile Sjedinjene Američke Države, to su njihove oznake. Sve što je uneseno u
17 boji, to sam ja unio na fotografije.

18 P: Ja bih molio da pogledamo fotografiju 24. Da li to znači da ste ove
19 natpise, ove žute natpise "65, *PR compound*" i "*buses*, 3", uneli Vi?

20 O: Da, apsolutno.

21 P: Dok su ova druga dva natpisa dostavljena u originalu od Sjedinjenih
22 Država?

23 O: To je tačno.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ja bih Vas molio da pređemo na fotografiju 28. 27, izvinjavam se.
2 Da li to takođe znači da ste ovde obeležavanje izvršili Vi? Obeležavanje
3 "grupe zatvorenika" i "fudbalskog igrališta".

4 O: Na ovoj konkretnoj fotografiji, u stvari, ne. To je fotografija koja
5 je bila prethodno obilježena, koju sam ja koristio i ona je korištena prilikom
6 suđenja generalu Krstiću. Ali ja bih unio iste takve oznake na tome.

7 P: Da li to znači da su ove oznake "grupe zatvorenika" i "fudbalsko
8 igralište" već bile unete pre nego što su došle u posed Tribunala, Tužilaštva
9 tačnije?

10 O: Ne, ne uopšte. Ove oznake su unesene tokom priprema suđenja, za
11 suđenje generalu Krstiću, kako bi se prezentirale Vijeću tokom tog suđenja.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nije nam ostalo još mnogo vremena, ali
13 ja se sjećam dijela Vašeg iskaza u kom ste Vi rekli da takve oznake kao "grupa
14 zatvorenika" i slično, da ste to obilježili ili Vi ili u prethodnom suđenju, na
15 predmetu *Krstić*, na osnovu konkretnih indikacija američkih vlasti, da je to bila
16 njihova procjena, da je to snimak osoba, pojedinaca, koji su zajedno grupisani
17 na igralištu.

18 SVJEDOK: [simultani prevod] Da, to je tačno. Na jednoj od tih
19 fotografija na kojoj piše "Ljudi" i te oznake, koje su napravljene vjerovatno
20 1999. u pripremi za suđenje generalu Krstiću, to je uradio ili neko u Tužilaštvu
21 ili sam ja uradio. Ali ja se toga ne sjećam da sam to ja uradio. Ali ja
22 ponavljam, ja sam potvrdio vrijednost toga i da sam ja to uradio, uradio bih to
23 na isti način.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da. Izvolite, gospodine Živanović.
25
26
27
28
29
30

1 G. ŽIVANOVIĆ:

2 P: Da li to znači da ste Vi i izvršili identifikaciju ove dve tamne
3 mrlje koje su žuto zaokružene, kao da su to ljudi?

4 O: Apsolutno.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] On je upravo odgovorio na to pitanje.

6 On je rekao da je on potvrdio vrijednost toga, da je potvrdio validnost toga.

7 Zašto ga sada to ponovo pitate? Vi ste ga pitali da li je on pripremio, da li bi

8 on promijenio to i on je potvrdio jednom ili dva puta da bi on... da je on

9 potvrdio vrijednost te procjene.

10 G. ŽIVANOVIĆ:

11 P: Znači, ovo zaokruživanje ste izvršili na osnovu Vaše procene da se tu
12 radi o ljudima?

13 O: Da.

14 P: Je l' mogu da Vas za... Je l' možemo pogledati fotografiju 28?

15 Oprostite. To je dvadesetšest... dvadeset sedam. Koja je ova bila? Ne. 29 onda

16 je, koja je. Ona uvećana. Dobro... Ovo je... ovo je uvećana ta fotografija koja

17 je bila na prethodnom snimku. Je l' možete da nam kažete na osnovu čega, na

18 kojim osnovama je zasnovana Vaša pretpostavka da se... da ove mrlje

19 predstavljaju ljude?

20 O: Došao sam do tog zaključka na osnovu toga što sam vjerovao materijalu

21 koji sam dobio od američke vlade i vjerovao sam da su te grupe, te tačke -

22 ljudi, kao što sam vjerovao činjenici da su tačke na ekonomiji Branjevo leševi.

23 P: Hvala. Hvala. Ja bih hteo da se... da svedoku, ovaj, se predoči ovaj

24 snimak grada Bratunca koji nam je danas predat od Tužilaštva.

25 Da li ste Vi ranije videli ovu fotografiju?

26 O: Da. Ja sam dostavio original Tužilaštvu.

27 P: I Vi ste izvršili obeležavanje pojedinih mesta na ovoj fotografiji?

28 O: Rekao sam da sam dostavio fotografiju, ali nisam ja taj koji je unio

29

30

1 oznake. Te oznake su unesene za suđenje generalu Krstiću. Ne. Ne za Krstića, već
2 za drugo suđenje u 2003. godini.

3 P: Jednom rečju, Vi ne znate ko je uneo ove natpise na ovoj fotografiji?

4 Samo znate da to niste bili Vi?

5 O: To je tačno. Ja sam potvrdio vrijednosti oznaka, potvrdio sam da se
6 ta mjesta nalaze tu, jer sam na sva ta mjesta išao, osim u policijsku stanicu,
7 gdje nisam išao.

8 P: Na ovoj fotografiji je na nekoliko mesta crvenim slovima označen
9 položaj autobusa.

10 O: Da.

11 P: Za koje vreme, za koji datum je označen taj položaj autobusa?

12 O: Između popodneva, kraja popodneva 13-og do ponoći 14-og.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da se moramo sada zaustaviti za
14 danas, gospodine Živanović. Vrijeme nam je isteklo.

15 Nastavit ćemo u četvrtak u 14.15h. Da, gospodine Bourgon?

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. Imam
17 samo jedno pitanje koja će bitno olakšati unakrsno ispitivanje za ostale timove
18 u četvrtak, a to je na stranici 50, red 13 transkripta. Svjedok je odgovorio na
19 pitanje Tužilaštva i rekao: "Znam da očekujete nove podatke o analizi DNK i to
20 će promijeniti brojeve." I samo, da li to znači da mi treba da očekujemo nešto
21 novo od Tužilaštva? Da li se nešto dešava što mi ne znamo u vezi sa dobivanjem
22 novih DNK podataka? Jer to bi nam pomoglo u unakrsnom ispitivanju.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey, da li se možete
24
25
26
27
28
29
30

1 time pozabaviti u narednih nekoliko sekundi?

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da su ti izvještaji već
3 dostavljeni, izvještaji o podacima DNK. Oni dolaze iz ICMB-a i takođe smo ih
4 dostavili Odbrani. Mogu da razgovaram sa Odbranom u vezi s tim, ali nisam
5 siguran šta se dešava.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala Vam. Hvala, gospodine McCloskey.

7 Završavamo sa radom i nastavljamo u četvrtak u 14.15h.

8 ... Sjednica završena u 19.01h.

9 Nastavak zakazan za četvrtak,

10 14.09.2006., u 14.15h.

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30